

AGRO

MEDIA

Publicație Periodică a Federației Naționale
a Agricultorilor din Moldova "AGROinform"

Nr. 5 (68), 19 martie 2010

inform

Băncile comerciale ar putea credita cu valută străină agenții economici exportatori

BĂNCILE COMERCIALE ar putea credita cu valută străină agenții economici exportatori de mărfuri și servicii. Guvernul a aprobat miercuri Avizul la proiectul de lege pentru completarea articolului 22 din Legea privind reglementarea valutară.

Ministrul adjunct al finanțelor, Victor Barbăneagră, a menționat că liberalizarea segmentului valutar de creditare a exportatorilor de către băncile comerciale licențiate are drept scop facilitarea accesului agenților economici la sursele financiare ale băncilor licențiate, precum facilitarea utilizării de către băncile licențiate a lichidităților disponibile în valută străină.

Potrivit proiectului de lege, în condițiile dobânzilor relativ înalte la creditele în monedă națională, comparativ cu cele în valută străină, creditele în valută străină pentru agen-

ții economici exportatori sunt mai atractive. În luna decembrie 2009 rata medie la creditele acordate în lei a constituit 18,63%, iar la creditele acordate în valută străină 10,58%.

Inițiativa acestor completări a venit din partea lui Veaceslav Ioniță, președintele comisiei parlamentare pentru buget și finanțe, care susține că pe fundalul liberalizării creditării în valută străină a exportatorilor poate avea loc creșterea cererii de credite în valută străină și scăderea cererii la creditele în monedă națională.

„În această situație și în condițiile ratei inflației joase ar putea fi diminuate dobânzile la creditele acordate în lei moldovenești”, este de părere Ioniță. Guvernatorul Băncii Naționale, Dorin Drăguțanu, a menționat că a analizat posibilitatea creditării agenților economici exportatori de către băncile comerciale și nu există nici un fel de riscuri pentru Banca Națională.

Ministrul agriculturii propune vânzarea terenurilor agricole străinilor

La moment, cetățenii străini nu au dreptul să procure terenuri agricole pentru a-și dezvolta afaceri în Moldova, acest lucru împiedicând dezvoltarea economică a țării...

Pag.4

*Albinele rezistă ușor și la ger
de până la minus 40 grade,
dar se tem de înfometare*

Până la înflorirea plantelor timpurii albinele trebuie susținute cu hrană

Interviu cu Mihai Beșliu, specialist în apicultură cu o bogată experiență în domeniu, autor a mai multor articole și broșuri despre apicultură

Pag.6-7

Regulamentul de subvenționare a producătorilor agricoli prezintă o abordare avansată în acordarea asistenței de stat

Pag.3

Guvernul Olandei oferă suport financiar proiectelor din infrastructura publică

GUVERNUL OLANDEI, prin intermediul Programului ORIO (Facilitatea pentru dezvoltarea infrastructurii), oferă suport financiar proiectelor din țările în curs de dezvoltare, printre care și Republica Moldova, pentru încurajarea dezvoltării infrastructurii publice. Prima licitație de propuneri de proiecte 2010 a fost lansată la 15 februarie curent.

Sectoarele prioritare pentru Republica Moldova, în cadrul programului sunt: aprovizionarea cu apă potabilă, canalizare, irigare; transportul public, construcția și reabilitarea drumurilor, căilor ferate; eficiența energetică, sursele alternative de energie.

Programul ORIO contribuie la toate fazele proiectului, începând cu pregătirea proiectului, ceea ce implică elaborarea studiului de fezabilitate, proiectare, dosar de tender, până la implementarea propriu-zisă, precum și menținerea și operarea obiectului.

Bugetul proiectelor poate varia între 2-60 mln Euro. În funcție de etapa proiectului, Guvernul Olandei finanțează în proporție de 50% etapa de pregătire a proiectului și 35% - etapa de implementare, menținere și operare a obiectului. Costurile rămase urmează să fie finanțate din sursele proprii ale Guvernului, credit comercial sau fonduri acordate de instituțiile financiare internaționale.

Programul nu prevede o limitare a bugetului în dependență de țara eligibilă, finanțarea realizându-se în funcție de solicitările parvenite din partea fiecărui stat. Guvernul Olandei va selecta spre finanțare proiectele care întrunesc toate condițiile de evaluare și primesc cel mai înalt scor.

Propunerile de proiecte pot fi înaintate doar de către Guvernul Republicii Moldova.

În acest context, Ministerul Economiei solicită prezentarea propunerilor în domeniul dezvoltării infrastructurii energetice (eficiența energetică, surse alternative de energie) până în data de 14 aprilie 2010, la adresa a.ivanov@mec.gov.md.

FEDERAȚIA AGRIGULTORILOR AGROINFORM PREZINTĂ PREȚURILE ZILNICE ANGRO LA FRUCTE ȘI LEGUME PE 5 PIEȚE DIN MOLDOVA															
18.03.2010	Piața angro Edineț			Piața angro Bălți			Piața angro Chișinău (Albișoara)			Piața agricolă Ungheni			Piața agricolă Cahul		
	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu
LEGUME															
Ardei dulce	-	-	-	40.00	45.00	40.00	40.00	45.00	40.00	-	-	-	-	-	-
Cartofi	4.00	6.00	4.00	3.00	6.00	4.50	4.00	5.50	5.00	4.50	7.00	6.00	5.00	5.50	5.00
Castraveți	-	-	-	-	-	-	21.00	38.00	21.00	-	-	-	-	-	-
Ceapă albă	-	-	-	10.00	12.00	12.00	13.00	13.00	13.00	-	-	-	-	-	-
Ceapă galbenă	9.00	11.00	10.50	8.50	10.00	9.00	9.00	10.00	9.50	9.00	11.00	11.00	9.00	9.00	9.00
Ceapă roșie	-	-	-	9.00	10.00	9.00	16.00	16.00	16.00	-	-	-	-	-	-
Ceapă verde (cozi)	-	-	-	-	-	-	35.00	35.00	35.00	-	-	-	-	-	-
Ciuperci Păstrăv/ Veșenca	-	-	-	40.00	40.00	40.00	35.00	35.00	35.00	-	-	-	-	-	-
Ciuperci Champignon	-	-	-	45.00	45.00	45.00	36.00	45.00	40.00	-	-	-	-	-	-
Dovlecei	-	-	-	-	-	-	25.00	25.00	25.00	-	-	-	-	-	-
Gogoșari	-	-	-	-	-	-	45.00	45.00	45.00	-	-	-	-	-	-
Morcov	6.00	7.00	6.00	6.00	7.50	6.50	6.00	7.00	6.50	8.00	9.00	9.00	6.50	7.00	6.50
Pătrunjel	-	-	-	-	-	-	35.00	35.00	35.00	-	-	-	-	-	-
Praz	-	-	-	-	-	-	16.00	16.00	16.00	-	-	-	-	-	-
Ridiche de lună	-	-	-	-	-	-	30.00	30.00	30.00	-	-	-	-	-	-
Ridiche neagră	3.00	3.50	3.00	2.80	3.10	3.00	1.00	2.00	2.00	-	-	-	2.50	2.50	2.50
Roșii de seră	-	-	-	21.00	21.00	21.00	15.00	35.00	19.00	-	-	-	-	-	-
Sfeclă de masă	6.00	6.50	6.00	6.00	7.50	7.00	4.50	5.00	5.00	-	-	-	6.50	7.00	6.50
Usturoi	32.00	32.00	32.00	30.00	30.00	30.00	29.00	29.00	29.00	-	-	-	29.00	29.00	29.00
Varză	4.00	6.00	6.00	5.30	5.50	5.50	5.00	5.50	5.50	6.00	8.00	7.00	5.50	6.00	5.50
Varză brocolli	-	-	-	-	-	-	55.00	55.00	55.00	-	-	-	-	-	-
Varză conopidă	-	-	-	-	-	-	25.00	25.00	25.00	-	-	-	-	-	-
Varză de pechin	-	-	-	-	-	-	13.00	13.00	13.00	-	-	-	-	-	-
Varză roșie	-	-	-	9.00	9.00	9.00	9.00	9.00	9.00	-	-	-	-	-	-
Vinete	-	-	-	35.00	35.00	35.00	35.00	35.00	35.00	-	-	-	-	-	-
FRUCTE															
Mere Golden	-	-	-	-	-	-	4.00	11.00	6.00	5.00	6.00	6.00	-	-	-
Mere Idared	3.00	5.00	4.00	5.00	5.00	5.00	3.00	6.00	5.00	-	-	-	-	-	-
Mere Rihard	3.00	5.00	5.00	2.50	2.50	2.50	4.00	11.00	6.00	6.00	6.00	6.00	-	-	-
Miez de nucă	45.00	65.00	60.00	-	-	-	55.00	55.00	55.00	-	-	-	-	-	-
Pepene galben (zemos)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pepene verde (harbuz)	-	-	-	-	-	-	25.00	25.00	25.00	-	-	-	-	-	-
Pere	-	-	-	-	-	-	15.00	30.00	30.00	-	-	-	-	-	-
Portocale	-	-	-	13.50	18.00	13.50	15.00	16.00	16.00	-	-	-	18.00	18.00	18.00
Prune uscate	-	-	-	-	-	-	20.00	35.00	30.00	15.00	25.00	20.00	-	-	-
Struguri albi de masă	-	-	-	50.00	50.00	50.00	18.00	45.00	45.00	-	-	-	-	-	-
Struguri de masă Moldova	-	-	-	20.00	20.00	20.00	15.00	18.00	17.00	-	-	-	-	-	-
Struguri Kișmiș	-	-	-	-	-	-	35.00	35.00	35.00	-	-	-	-	-	-
Struguri roșii de masă	-	-	-	24.00	24.00	24.00	15.00	40.00	40.00	-	-	-	-	-	-

Polonia: prețurile de export a varzei continuă să scadă

ÎN POLONIA se menține tendința de reducere a exporturilor de varză, informeaza portalul fruit-inform.

Inițial, comercianții de pe piață au anunțat despre scăderea cererii din partea cumpărătorilor ruși, fapt care a determinat reducerea prețurilor pe piața internă a Poloniei.

Conform portalului Fresh-market.pl, prețurile de achiziție a varzei de către exportatori oscilează în intervalul de 0,15-0,2 euro/kg, însă în realitate tranzacțiile sunt încheiate la prețuri de 0,15-0,16 euro/kg.

Cererea pentru varza mai scumpă rămâne a fi extrem de scăzută, în același timp, cumpărătorii dau preferință varzei de calitate înaltă.

În același timp, în Rusia se înregistrează un deficit de varză

PE PIAȚA F. Ruse continuă să crească prețurile la varză sub influența scăderii ofertei sezoniere, dar și în condițiile interesului înalt din partea companiilor angro de pe piața locală, transmite lor.org.ua.

Potrivit datelor unei monitorizări efectuate de APK-Inform, prețurile minime la varză au crescut în diferite regiuni ale Rusiei cu 10-20%, prețul mediu

de vânzare în piețele angro fiind de 10-15 ruble/kg. Loturi mai mari de varză continuă să fie furnizate de Republica Daghestan, însă calitatea producției de multe ori nu satisface cerințele cumpărătorilor, în plus, livrările sunt efectuate neregulat. Astfel, principala problemă pentru firmele angro rămâne a fi deficitul de varză de calitate, problema care deocamdată nu poate fi soluționată pe seama importurilor din Polonia și China.

Terenurile agricole au fost la mare căutare pe timp de criză

NUMĂRUL TRANZACȚIILOR cu terenuri agricole a constiuit 111 mii în anul 2009 și a crescut, față de 2007 cu 78 la sută, arată datele Agenției Relații Funciare și Cadastru.

Pe de altă parte, prețurile la terenurile agricole au scăzut în 2009 și au atins nivelul de 8 500 de lei pentru un hectar.

Directorul Agenției Relații Funciare și Cadastru, Vasile Grama, a menționat în cadrul unei conferințe de presă, ca propunerea Ministerului Agriculturii, de a permite străinilor să cumpere terenurile agricole din R. Moldova, necesită o analiză mai profundă. „R.Moldova este o țară mica, care are nevoie de scheme de protecție în acest sens, să nu ne pomenim că vine cineva și cumpără toată țara”, a adăugat Vasile Grama.

Rospotrebnadzor propune să fie limitat volumul de vânzare a băuturilor alcoolice

Medicul epidemiolog principal al Rusiei, Ghenadii Onișcenko, „cunoscut” în R. Moldova pentru embargoul din anii 2006-2007, impus vinurilor moldovenesti pentru exportul în Rusia, sub pretextul că afectează sănătatea cetățenilor ruși,

vine cu o nouă inițiativă - să fie limitat volumul de vânzare a băuturilor alcoolice.

Potrivit lui Onișcenko, băuturile alcoolice nu trebuie comercializate mai târziu de ora 21.00, iar o sticlă de vodcă trebuie să coste nu mai puțin

de 300 ruble (peste 10 USD). Șeful Rospotrebnadzorului insistă și asupra limitării numărului de locuri de comercializare a alcoolului și pentru ridicarea vârstei de la 18 la 21 de ani pentru limitarea vânzărilor de băuturi tari.

„Orhei-Vit” a încheiat anul 2009 cu pierderi de 24,3 mln lei

FABRICA DE conserve „Orhei-Vit” SA a încheiat anul 2009 cu pierderi de peste 24,3 mln lei (circa 2 mln USD), cifra ce este de trei ori mai mare decât în anul 2008, scrie agenția Infotag.

Acest lucru a fost determinat atât de micșorarea vânzărilor cu aproape 3 mln lei, cât și de diminuarea prețului de cost - cu 19,4 mln lei. Rezultatul activității financiare s-a soldat cu pierderi de 11,8 mln lei, în timp ce în anul 2008 acesta a fost pozitiv și a constituit aproape 4,1 mln lei.

Acționarii principali ai societatii „Orhei-Vit” sunt firmele „Development Group”, care deține 37,58% din acțiuni, „Development Group USA” cu o cotă de 18,57% și „Euro-Pro Inc.” Cu un pachet de 24,27%. Fabrica produce peste 150 de denumiri de conserve, în special sucuri, magiunuri și hrană pentru copii.

Regulamentul de subvenționare a producătorilor agricoli prezintă o abordare avansată în acordarea asistenței de stat

- **Regulamentul a intrat în vigoare din 12 martie anul curent, odată cu publicarea lui în Monitorul Oficial**
- **Chiar dacă există și unele riscuri, abordarea actuală este un important pas în procesul de îmbunătățire a politicilor de stat pentru dezvoltarea agriculturii**
- **Această abordare este orientată spre rezultate și spre un acces mai larg la subvenții al fermierilor mici și medii**

REGULAMENTUL DE subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2010 a inspirat dezbateri aprinse, principalele subiecte discutate fiind direcțiile de subvenționare, dar și criteriile de eligibilitate pentru accesarea subvențiilor.

Și este firesc, deoarece abordarea față de subvenționare conține o multitudine de modificări și inovații în comparație cu documentele aprobate anterior. În final, după multitudinea de consultări și discuții cu organizațiile de profil și în cadrul Guvernului, documentul a fost aprobat și publicat în Monitorul Oficial (nr.35 din 12 martie 2010).

După studierea schimbărilor operate în Regulament, concluzia principală este că acestea vizează foarte multe aspecte și implică un șir de avantaje evidente. Acestea se referă, în primul rând, la prioritățile stabilite referitor la CE trebuie subvenționat, alături de CUM și CUI trebuie acordată asistența de stat.

Noua abordare de subvenționare a producătorilor agricoli este orientată spre eficiență

De asemenea, este important de menționat, că noua politică de subvenționare este în corelare strictă cu prevederile Concepției sistemului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anii 2008-2015, aprobată de Guvern în noiembrie 2007. Această Concepție a fost elaborată cu participarea societății civile, și anume de Coaliția pentru Dezvoltare Economică Rurală, din care face parte și AGROinform.

Un alt avantaj este că noua politică de subvenționare se orientează spre obținerea rezultatelor concrete. Aceasta se manifestă inclusiv prin acele contracte care vor fi încheiate între beneficiarii de subvenții și Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, aflată în subordonarea Ministerului Agriculturii. Datorită acestor contracte Agenția va exercita funcția de monitorizare și evaluare cantitativă și calitativă a impactului generat de măsurile de susținere a agriculturii din partea statului.

De menționat este și faptul, că prin Regulamentul respectiv se manifesta angajamentul statului în promovarea și susținerea sectoarelor strategice din agricultură, cele de valoare înaltă. Aici este vorba despre plantații multianuale, struguri de masă, legume pe teren protejat, producerea ecologică etc. și în special investițiile pentru dezvoltarea infrastructurii post-recoltare și procesare.

Totodată, prin stabilirea unui plafon maxim a sumelor de subvenții pentru un singur beneficiar se urmărește sporirea numărului de agricultori care vor putea accesa subvențiile. Această măsură, ca urmare, reprezintă și un stimulent pentru dezvoltarea agrobusiness-ului mic și mediu în spațiul rural.

Actualul sistem încurajează procesele de cooperare / asociere

În paralel, noul sistem încurajează și procesele de cooperare/asociere. Prevederea din Măsura 4. „Subvenționarea investițiilor pentru producerea legumelor pe teren protejat” indică foarte clar, că fiecare membru al unei cooperative / asociații, poate beneficia de până la 150 mii de lei subvenții pentru o investiție comună. Ceea ce înseamnă că, dacă individual, fermierii pot beneficia de subvenții de cel mult 150 mii de lei, atunci, reuniți în cooperativă, fiecare membru va avea dreptul la câte 150 de mii de lei pentru investiția comună.

Este de menționat și principiul selectării beneficiarilor de asistență de stat în bază de concurs. Această măsură, de exemplu, are menirea de a spori calitatea proiectelor prezentate pentru subvenționare și, într-un final, creșterea eficienței activităților agricole. Țin să atrag atenția și asupra faptului, că această măsură este în concordanță cu cerințele Uniunii Europene pentru asistența de stat acordată fermierilor. Implementarea acestor metode ar putea permite pentru viitor accesul și la fonduri europene pentru dezvoltarea agriculturii moldovenești.

O altă observație importantă este faptul că în procesul de elaborare a Regulamentului societatea civilă, în premieră,

Politica nouă de subvenționare este una cu adevărat progresivă, cu toate că foarte bine conștientizăm existența riscurilor și a unor semne de întrebare. Recunoaștem, că este un important pas în procesul de îmbunătățire a politicilor de stat pentru dezvoltarea agriculturii.

a fost atât de intens și imparțial consultată la elaborare și că propunerile înaintate de organizațiile de consultanță au fost minuțios analizate. Propunerile înaintate de Federația Națională a Agriculturii din Moldova AGROinform au fost luate în considerare aproape integral.

Abordarea autorităților prezintă și riscuri

Totuși, alături de avantajele pe care le-am menționat, există și riscuri pe care le prezintă noua politică de subvenționare.

Unul din riscurile de bază ține de proceduri, care sunt mai complicate în comparație cu cele din anii precedenți. În plus, nici potențialii beneficiari, nici Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură nu dispun de experiență de lucru conform noilor rigori.

Vreau să atrag atenția și asupra procedurii de selectare a potențialilor beneficiari în bază de concurs de proiecte. În cazul în care acest proces va fi insuficient de transparent, la fel ca și procedura ulterioară de alocare a subvențiilor, există un risc de birocratizare și corupție.

Chiar mai mult, în actualul Regulament nu sunt indicate criteriile de evaluare a aplicațiilor pentru subvenții și care abia urmează să fi elaborate de către Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură. Corectitudinea selectării beneficiarilor de subvenții va depinde în mare măsură de formularea explicită și aplicarea în practică a acestora. În același timp, procedura anunțată de aplicare presupune că solicitanții de subvenții vor avea nevoie de asistență pentru pregătirea pachetului de documente, inclusiv a planurilor de afaceri. Această asistență urmează să fie acordată de organizațiile de consultanță din agricultură. Aici ne putem confrunta cu riscul că cererea de asistență va depăși capacitățile existente, dar și cu insuficiența de fonduri a organizațiilor ce oferă astfel de consultanță în agricultură.

Un alt semn de întrebare ține de faptul cât de bine sunt pregătiți fermierii pentru schimbările anunțate, precum și în ce măsură va reuși Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură nou-creata să facă față rigorilor și așteptărilor?

Aurelia Bondari,
Director executiv al Federației Naționale
a Agriculturii din Moldova “AGROinform”

Насосы для опрыскивателей
Опрыскиватели
Распылители
Форсунки
Переоборудование старых ОПВ

Электроника
☒ Для комбайнов
☒ Для сеялок

г. Бельцы, ул. Аэродромная, 12 РМ 3100
 Тел.: (+373) 231 4 52 82
 Моб.: (+373) 69 900 071
 г. Комрат – тел.: 0 298 33 078
 г. Каушань – тел.: 0 243 26 995
 evolar@rambler.ru www.evolar.md

Ministrul agriculturii: Noile rigori de selectare a beneficiarilor de subvenții nu înseamnă nicidecum birocratizarea procesului

CONDIȚIILE DE subvenționare din anul curent și prioritățile stabilite în domeniu impun noi rigori de selectare a potențialilor beneficiari de subvenții, a declarat marți, 9 martie, într-o conferință de presă ministrul agriculturii și industriei alimentare, Valeriu Cosarciuc.

„Nu este vorba de o birocratizare a procedurii de obținere a subvențiilor. Se face ordine în acest domeniu, deoarece au fost timpuri când subvențiile se acordau la prima solicitare, unii agenți economici beneficiau de ele de două-trei ori pe an și nu se cunoștea cum exact sunt utilizați banii”, a subliniat ministrul.

Valeriu Cosarciuc a spus că ministerul și-a propus să sti-

muleze producătorii care înregistrează succese și că Regulamentul privind modul de utilizare a mijloacelor Fondului de subvenționare a producătorilor agricoli prevede mai multe criterii de selectare a beneficiarilor. Printre acestea ministrul a evidențiat criteriul competitivității, care presupune organizarea unui concurs. Solicitanții de subvenții vor trebui să prezinte un plan de afaceri, în care să-și descrie intențiile. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare își propune să ofere subvenții unui număr cât mai mare de producători, chiar dacă acest lucru înseamnă sume mai mici pentru fiecare.

„Două dintre condiții au fost mai mult comentate, atât de presă, cât și unii experți independenți. Este vorba de apartenența beneficiarilor la asociațiile de produs pe profil. Noi nu vrem să atentăm la independența producătorilor, dar asocie-

rea este unul din puținele modalități de a soluționa problemele producătorii, cum ar fi lipsa piețelor de desfacere și prețurile la produsele agricole. Cu referire la cealaltă condiție, s-au găsit persoane care au spus că nu este nevoie ca producătorii să aibă o anumită pregătire profesională. Ei pot beneficia de instruire, încheind contracte cu firmele de consultanță. Poziția noastră este că fără cunoștințe nu vom putea dezvolta o agricultură performantă”, a declarat Valeriu Cosarciuc.

Ministrul a mai anunțat că fermierii vor primi din partea statului câte 96 de lei la fiecare hectar pentru lucrările de primăvară. Aceste compensații, în sumă totală de 30 milioane de lei, sunt prevăzute din bugetul statului pentru a compensa majorarea cu 50% a accizelor la motorină.

Ministrul agriculturii propune vânzarea terenurilor agricole străinilor

VALERIU COSARCIUC a mai anunțat despre intenția de a modifica legea privind interzicerea comercializării pământurilor din Moldova agenților economici de peste hotare care doresc să-și înființeze afaceri în Moldova.

“La moment, cetățenii străini nu au dreptul să procure terenuri agricole pentru a-și dezvolta afaceri în Moldova, acest lucru împiedicând dezvoltarea economică a țării”, a spus Cosarciuc.

Potrivit lui, piața funciară în Moldova va fi liberalizată, iar „agenții economici care vor dori să-și deschidă întreprinderi mixte pentru procesarea produselor agricole vor avea posibilitatea să procure terenuri agricole imediat ce legea va fi modificată.

... Și îndeamnă oamenii de afaceri din Moldova să creeze întreprinderi mixte în zona de frontieră cu România

OAMENII DE afaceri din Moldova care activează în domeniul agricol își vor putea deschide întreprinderi mixte de procesare în raioanele de frontieră ale României (până 30 km de la frontieră).

Ministrul agriculturii a spus că acordul în acest sens a fost atins în cadrul unei întâlniri recente cu ministrul agriculturii și dezvoltării rurale din România, Mihail Dumitru.

„Înființarea noilor întreprinderi mixte ale moldovenilor pe teritoriul României va contribui esențial la dezvoltarea Moldovei, dar și a relațiilor economice dintre țări”, a spus Cosarciuc.

El a menționat că specialiștii români vor acorda asistență tehnică și financiară Moldovei în procesul de reformare a legislației din domeniul agriculturii, precum și în realizarea planurilor comune de acțiuni în domeniul fitotehnic, fitosanitar, zootehnic, de producție alimentară și vinicolă, mecanizare.

Potrivit ministrului, România va permite tinerilor moldoveni să aibă acces în laboratoarele fitosanitare și transferul de expertiză, deoarece acestea sunt dotate conform cerințelor moderne, chiar mai bine decât țările care fac parte de mult timp din Uniunea Europeană.

În cadrul întâlnirii a fost semnat Planul de Acțiuni în domeniul agriculturii, industriei alimentare, sanitar-veterinare și siguranța alimentelor 2010-2011

**STROPITOARE
OPV 3500-18M.
Reutilată utilaj nou.
Tel: 231 4-52-82
Mob: 069900071**

ALKO
KOBBER GROUP

HONDA
POWER EQUIPMENT

DEWAX

LOMBARDINI

Va propune o gama larga de echipament agricol

Motocultivatore
Unelte agricole
Motocositoare
Motobur
Aeroterme

Adresa noastra:
Chișinău, str. Vadul lui Vodă 72
Tel. 42-11-70 4211-71
"Dewax" SRL

Motopompe
Stropitori
Motofeștrăe
Mototrimere
Pompe

AGROinform oferă finanțări pentru activități de marketing

Federația Națională a Agricultorilor din Moldova „AGROinform” oferă finanțări pentru activități de marketing, din contul liniei de creditare proprii, gestionată de întreprinderea de microfinanțare „MicroInvest” S.R.L.

Finanțarea este eligibilă pentru următoarele domenii:

- ✓ controlul calității produselor agricole;
- ✓ depozitarea/păstrarea producției agricole;
- ✓ sortarea/calibrarea producției agricole;
- ✓ procesarea producției agricole;
- ✓ ambalarea și etichetarea/marcarea producției agricole.

Pentru potențialii beneficiari sunt aplicate următoarele condiții de finanțare din contul liniei de creditare AGROinform:

1. Cooperative de marketing - credite în mărime de până la 50,000 EURO, oferite la o rată a dobânzii de 16% anual*;
2. Membrii cooperativelor - credite în mărime de până la 25,000 EURO și rata dobânzii de 18% anual*;
3. Antreprenori - credite în mărime de până la 10,000 EURO (exceptii poate fi suma de până la 20,000 EURO când afacerea are un impact economic și social avansat și este preponderent orientat în dezvoltarea activităților de post-recoltare) și rata dobânzii de 18% anual*;
4. Clienții ce vor contracta creditul sunt obligați să asigure cu gaj în mărime corespunzătoare și poartă deplină răspundere pentru rambursare acestuia.

Procedura de accesare a finanțărilor este următoarea:

1. Potențialii beneficiari trebuie să se adreseze la organizațiile Regionale AGROinform sau la oficiul național de coordonare.
2. Specialiștii AGROinform selectează clienții și îi asistă în perfectarea Planului de Afaceri.
3. Specialiștii AGROinform vor acorda asistență beneficiarilor la conlucrarea cu ofiterii de creditare ai „Microinvest” S.R.L. pentru pregătirea documentelor necesare Dosarului de Creditare.
4. Creditele vor fi aprobate și eliberate într-o lună din momentul depunerii Dosarului la Comisia de Creditare.

Informații suplimentare pot fi obținute la numărul de telefon (22) 23 77 30.

* la debursarea creditelor „Microinvest” S.R.L. aplică un comision unic.

SUA vor oferi asistență în pregătirea personalului și dotarea Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură

SUA VOR acorda asistență Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare în desfășurarea unui training pentru angajații Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură.

La acest acord s-a ajuns în cadrul întrevederii dintre ministrul agriculturii, Valeriu Cosarciuc și Excelența Sa Asif Chaudhry, Ambasador al Statelor Unite ale Americii în Republica Moldova.

În cadrul discuției a fost menționat, că Guvernul SUA rămâne a fi unul din cei mai activi parteneri ai Moldovei în domeniul de cooperare, acordând asistență continuă în dezvoltarea și modernizarea sectorului.

Astfel, în perioada 2006-2009, la solicitarea Guvernului Republicii Moldova de a sprijini planul de fortificare a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA), în conformitate cu cerințele Uniunii Europene, a fost implementat Proiectul Politici Agricole, fapt ce a contribuit la ajustarea cadrului legal al MAIA, crearea Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură.

În acest context, ministrul Cosarciuc a solicitat asistența SUA în dotarea Agenției cu echipamentul necesar funcționării permanente.

...și experți români vor contribui la pregătirea specialiștilor pentru Agenția de Plăți

EXPERTI ROMÂNI vor sosi la Chișinău pentru pregătirea specialiștilor din cadrul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură din Republica Moldova și pentru dezvoltarea instituției în conformitate cu cerințele europene.

În același timp, agenția similară și Ministerul Agriculturii din România va primi funcționari din ministerul de resort din Republica Moldova care să efectueze constant deplasări în cadrul unui program de twinning. La aceste înțelegeri a ajuns ministrul agriculturii și industriei alimentare, Valeriu Cosarciuc și omologul său român, Mihail Dumitru.

O componentă importantă a acestor discuții a fost segmentul sanitar-veterinar, fiind stabilite liniile directe pentru întâlnirile viitoare, pe proiecte concrete. Astfel, vicepreședintele Autorității Naționale Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, Corneliu Ceică, l-a asigurat pe ministrul agriculturii și industriei alimentare din Republica Moldova de tot sprijinul specialiștilor români în derularea proiectelor comune, propunând totodată ca specialiștii moldoveni să fie incluși în programele de pregătire desfășurate cu experți străini și finanțate de parteneri din UE. La acest

capitol, România a propus accesul partenerilor moldoveni în laboratoarele fitosanitare și transferul de expertiză având în vedere dotările superioare ale acestora, chiar și în raport cu cele din statele mai vechi membre ale Uniunii Europene.

De asemenea, au mai fost abordate teme precum: pregătirea specialiștilor moldoveni în preluarea acquis-ului comunitar, implementarea reglementărilor și a standardelor europene, dar și sprijinirea contactelor între agenții economice și specialiștii din domeniul agroalimentar, preluarea experienței în domeniul promovării produselor tradiționale, posibilitatea implementării unei Platforme agricole comune care să valorifice oportunitățile oferite de punerea în aplicare a Acordului privind micul trafic la frontieră.

„Am discutat despre întărirea legăturilor dintre România și Republica Moldova, la nivel politic și tehnic pentru a sprijini apropierea și a dezvolta relațiile de colaborare și pentru a intensifica relațiile economice dintre cele două state, pentru a ajuta Republica Moldova să se integreze în Uniunea Europeana.

Având în vedere și experiența recentă a României în procesul de integrare și faptul că noi am trecut prin acest parcurs european și am învățat foarte multe, putem să îi ajutăm pe colegii din Republica Moldova să evite greșelile pe care noi le-am făcut în acest proces astfel încât dumnealor să aibă numai avantaje”, a declarat Mihail Dumitru.

La rândul său, ministrul Cosarciuc a afirmat că „pentru noi este foarte importantă experiența României, pentru a putea să dezvoltăm o agricultură, o industrie alimentară performantă. Ne interesează în special experiența românească în domeniul siguranței alimentelor. Dorim să avem o colaborare foarte importantă între instituțiile noastre de cercetări științifice și am putea face schimburi de cercetători, schimburi de experiență și asta ar fi în interesul ambelor țări. Am discutat despre sprijinirea instituțiilor educaționale și, aici, am găsit, iarăși, deschidere din partea domnului ministru, ca să putem prelua experiența și cunoștințele de specialitate.”

Ce ar trebui să cunoască solicitanții de subvenții

ÎN PERIOADA 15-19 martie, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a organizat seminare în toate raioanele țării. Reprezentanți ai ministerului, inclusiv ministrul și miniștrii adjuncți au explicat producătorilor agricoli scopurile, sfera de aplicare, măsurile de sprijin, condițiile și modalitatea de selectare a beneficiarilor de subvenții.

După adoptarea de către guvern a Hotărârii privind modul de utilizare a mijloacelor fondului pentru subvenționare a producătorilor agricoli (publicat în Monitorul Oficial din 12 martie curent), Regulamentul subvenționării sectoarelor prioritare agricole a intrat în vigoare și, deci, fermierii, producătorii agricoli, indiferent de forma de organizare și proporțiile afacerii, pot să înceapă procedurile de accesare a mijloacelor financiare asigurate de Bugetul de Stat pentru a susține agricultura în anul 2010.

Așadar, care ar fi acțiunile, ce urmează a fi întreprinse de potențialul solicitant de subvenție?

În primul rând, e de dorit, ca fiecare agent economic să studieze conținutul Regulamentului, pentru a lua decizia de care, din

cele 10 măsuri de sprijin, ar putea beneficia. Conform condițiilor specificate în Regulament, beneficiarul este obligat să facă parte dintr-o organizație de profil, de aceea, un al doilea pas ar fi, în opinia noastră, vizita solicitantului (prima, din cele multe, câte vor urma) la una din organizațiile primare ale Federației Naționale a Fermierilor, „Uni-AgroProtect”, punctele de consultanță ale ACSA, organizațiile regionale ale Federației „AGROinform”, la asociația pe produs din localitatea, unde activează sau în centrul ra-

ional, dacă reprezentanții acestor organizații nu au sediu în satul respectiv.

Care ar fi obiectul discuției cu persoana abilitată să acorde (gratis) consultanță și asistență?

Se va reveni la capitolul cu măsura de sprijin de care are nevoie solicitantul. De data aceasta vor fi detaliat studiate toate prevederile din acest capitol. O atenție mai mare urmează a fi acordată obiectivelor specifice, condițiilor de selectare, mărimii sprijinului

acordat, perioadei de depunere a cererilor și, desigur documentelor obligatorii și suplimentare (în caz de va apărea necesitatea) solicitate pentru obținerea subvenției.

Referitor la condițiile specifice, vom menționa, că solicitantul trebuie să prezinte un plan de afaceri (2-3 pagini). Acest proiect va fi întocmit cu ajutorul consultantului și va include prevederile și datele de bază și viziunea beneficiarului asupra afacerii care urmează a fi finanțată. Alte documente obligatorii pentru obținerea subvenției: declarația pe propria răspundere privind verificarea datelor și documentelor prezentate, copia de pe certificatul de înregistrare a întreprinderii sau de pe buletinul de identitate, după caz, certificatul eliberat de autoritățile administrației publice locale privind suprafețele de teren aflate în proprietate privată și cele arendate, copia de pe certificatul eliberat de banca comercială, în care va fi indicat contul în lei moldovenești. Toate aceste acte și cererea-tip de acordare a sprijinului pentru măsura respectivă le prezentați consultantului spre verificare, apoi, dacă nu mai este nevoie și de alte documente suplimentare (prevăzute de Regulament) prezentați întregul pachet la direcția agricolă raională. Funcționarii direcției, temporar, până la deschiderea oficiilor Agenției de Intervenție și Plăți, vor recepționa actele și le vor expedia conform destinației.

Serviciul de presă al MAIA

Albinele rezistă ușor și la ger de până la minus 40 grade, dar se tem de înfometare

Până la înflorirea plantelor timpurii albinele trebuie susținute cu hrană

Interviu cu Mihai Beșliu, specialist în apicultură cu o bogată experiență în domeniu, autor a mai multor articole și broșuri despre apicultură

Întrebare: *Dle Beșliu, am trecut de mijlocul primei luni de primăvară, dar iarna ne mai ține încă în îmbrățișările ei. La începutul săptămânii curente, Baba Odochia a mai scuturat și din cojoacele sale... Zic, am avut o iarnă mai deosebită, mai complicată, probabil, și pentru apicultori...*

Răspuns: Eu aș spune, că a fost o iarnă mai responsabilă, un examen, care pe mulți apicultori i-a pus la încercare. Cum a fost susținut acest examen, a depins de pregătirea fiecăruia și de cunoștințele pe care le posedă. Dar, așa, în linii generale, făcând și unele concluzii de la întrunirile recente pe care le-am avut cu apicultorii din raionul Nisporeni, cu cei din Chișinău și din raioanele din centru, vreau să vă spun că albinele au iernat normal la unii prișcari, la cei care sunt mai gospodari și cu mai multă experiență. Pierderi mari nu sunt, doar câteva procente, unde matca a pierit sau cuibul s-a dat la o parte și, astfel, albinele nu au avut acces la hrană. Se mai întâmplă și asemenea cazuri. Dar vreau să menționez, că primele zboruri în zilele calde din luna februarie și la începutul lunii curente, un zbor foarte bun de purificare, ne-au bucurat, căci practic de la aceasta marcăm începutul sezonului de lucru la stupină.

Întrebare: *Participând la aceste și alte seminare, întruniri din teritoriul ați intuit că de recomandările Dvs, specialiștilor în domeniu, au ținut cont apicultorii?*

Răspuns: Sfaturile și recomandările noastre i-au ajutat în mare parte apicultorii să treacă cu bine de perioada rece a anului, cu puține pierderi. Albina nu se teme de ger, ea poate să suporte și minus 40 de grade Celsius, dar se teme de înfometare.

Întrebare: *Și care ar fi sarcina apicultorilor la acest moment?*

Răspuns: În primăvara, indiferent de condițiile, oricât de blândă sau aspră nu ar fi ea, apicultorul trebuie să dirijeze instinctul de înmulțire a familiilor, fapt ce contribuie la formarea pe parcurs a unor familii puternice, sănătoase și capabile de muncă pentru culesul principal la salcâm. Ținând cont că în prezent rezervele de hrană sunt practic epuizate, în cazul acesta venim cu unele rețete pentru a completa pierderile de hrană. Unii gospodari, la momentul potrivit au și efectuat câteva hrăniri. Alții nu au izbutit, dar sunt și de acei care nu știu cum să facă. De acea și vin cu unele sfaturi, deoarece polen încă nu se găsește în natură - podbalul nu a înflorit, nu au înflorit nici brândușele și nici alte plante timpurii. Deci, până atunci se recomandă de administrat familiilor de albine hrană suplimentară. Iată cum trebuie de pregătit această hrană. Un litru de lapte proaspăt să fie încălzit până la 60 de grade C. Se adaugă un kilogram de zahăr, care urmează a fi dizolvat. Zilnic se va administra câte 200-300 grame de amestec în hrănitorele de asupra cuibului.

Se mai poate de folosit mierea cu păstură, amestec lichid, un kilogram de miere, jumătate de kilogram de păstură, 0,5 litri de apă fierbinte. La pregătirea soluției păstura

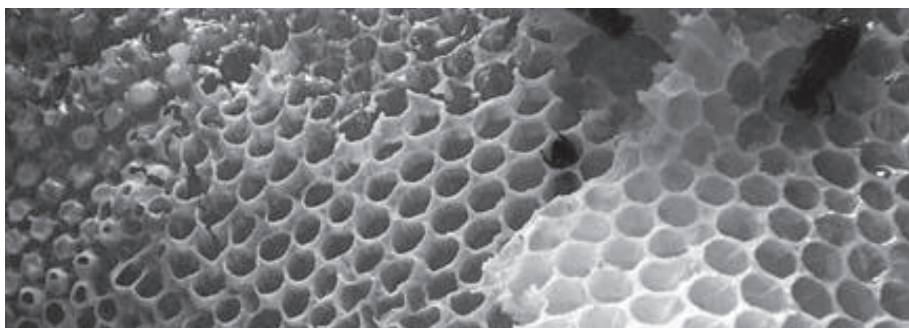
va fi mărunțită, iar înainte de a fi dată în calitate de hrană, va fi trecută printr-o sită rară. Se va administra câte 400 grame pe parcurs de 2-3 zile.

Până acum, am practicat administrarea așa-numitei paste Candi, care conține un kilogram de miere fluidă și 4 kilograme de zahăr pulbere. Acest amestec, în forme de turtă, poate fi administrat și acum, câte 500-600 de grame de asupra cuibului, poate să fie la stupul orizontal, ori cel supraetajat, importantă nu are.

Deoarece acum albinele suferă de o insuficiență de albumină, ar mai fi indicată o rețetă: 4 kilograme de zahăr pudră, un kilogram de miere fluidă, un kilogram de polen uscat și 250 ml de apă. În lipsa polenului se poate folosi păstura dintr-un fagure, dată prin mașina de tocat carne. Poate fi folosită păstura din fagurele din anul trecut. Modul de administrare : 200-300 de grame la 2-3 zile.

O altă rețetă, de asemenea foarte necesară în această perioadă, ar fi următoarea: 1,4 kilograme de zahăr, un kilogram de miere fluidă, 250 de grame de drojdii uscate de bere, 250 de grame de lapte praf degresat și 500 de ml de apă. Se amestecă până se obține o masă uniformă de consistența aluatului, care se va împărți în turtă a câte 500 de grame ori de un kilogram.

Așa cum am menționat, albinele au efectuat zborurile de curățare. Unele din ele suferă de nozimoză. Ca urmare, este oportun de administrat în hrana albinelor prepa-

ratul Nozesam. Nozimoza apare din cauza că unele familii au adus miere de mană de pe frunzele de stejar, salcie, care este foarte otrăvitoare, sau au avut acces la struguri sau la bostănoase. De aceea cred că e bine să se facă o profilaxie cu acest preparat, conform instrucțiunii.

De asemenea, în luna curentă se recomandă de instalat adăpătorul cu două camere. În una vom pune apă curată, în alta – apă puțin sărată, la 10 litri se administrează 50 de grame de sare de bucătărie, care conține microelementele de care au nevoie albinele.

Vreau, de asemenea, să remarc, că acum au apărut și unele preparate stimulative, cum ar fi Apispir-ul, ce acționează benefic asupra pantei la matcă. E bine de administrat în hrană și acest preparat. Mai este și Milis-tim, care are la bază microelemente, tocmai ce-i trebuie matcăi în perioada ouatului, un stimulent care mărește imunitatea albinelor. Acesta se administrează cu sirop de zahăr. Iar dacă timpul se va încălzi până la 12-14 grade, e momentul ca fundurile să fie curățate, ramele de prisos din stup de înlăturat și familia să fie bine încălzită

Întrebare: Meteorologii spun că timpul se va încălzi spre sfârșitul lunii. Ce ar mai trebui să facă apicultorii pentru a trece cu bine prin perioada aceasta, până la noul cules?

Răspuns: În primul rând, este nevoie de folosit periodic rețetele pe care le-am menționat mai sus. Totuși, dacă nu există posi-

bilitate de urmat recomandările mele de mai sus, mai rămâne o opțiune. Mierea cristalizată, pe care fiecare prisăcar o are în rezervă, poate fi administrată în pachete de celofan, în cantități de până la un kilogram, și poate fi administrată de asupra cuibului. Această cantitate le poate ajunge pentru 2-3 săptămâni. Alte pericole la moment nu sunt, principalul e să le scăpăm de foame, până la înflorirea podbalului, brândușelor, viorelelor, etc.

Întrebare: Mai rămâne pericolul ca prisăcile să fie atacate de șoareci, de ciocănitoare?

Răspuns: Iarna, în special în ianuarie, unele prisăci au fost atacate de ciocănitoare, au fost cazuri și de atacuri din partea șoarecilor, dar la moment albina este într-o stare activă, deja este și puiet căpăcit. Acum ele sunt mai agresive, iar cum se ivește soarele, stau de strajă și șoarecii nu se vor mai băga la stupină, iar ciocănitorele au revenit deja la ocupațiile lor: de a fi buni sanitari ai pădurilor.

Întrebare: Ar putea apicultorii în anul curent să se implice mai activ în producerea produselor ecologice?

Răspuns: Desigur. Si la seminările pe care le-am avut am observat că apicultorii doresc să producă miere ecologică. Iată de ce încă o dată i-am atenționat să nu mai folosească antibiotici, cum ar fi Levomicetina,

Streptomicina, Penicilina etc. Chiar dacă este un caz de boală la prisacă, este mai bine de distrus familia și de format apoi una nouă, decât de administrat aceste medicamente la toată prisaca. Reamintesc, cerințele pe piața europeană sunt foarte dure în privința administrării antibioticilor. Mă bucur că o bună parte din apicultori cunosc lucrul acesta și nu mai folosesc antibiotice.

Întrebare: Așa să înțeleg că în anul curent opțiunea apicultorilor e pentru produsele apicole ecologice?

Răspuns: Da, așa este. În plus, ne pregătim împreună cu dl doctor habilitat Nicolae Bucătari să reedităm broșura Afaceri în apicultură. Într-un capitol aparte vom veni cu recomandări referitor la obținerea producției apicole ecologice: cum de îngrijit familia de albine, ce fel de stupi de folosit, unde la pastoral de aranjat, cum trebuie să fie amplasarea, ba chiar un rol important îl are și solul, pădurea, mediul înconjurător etc.

Vreau să atrag atenția cititorilor asupra calităților pe care le are mierea. Îmi spunea un prisăcar în estate, pe care am avut fericirea să-l cunosc în România: mierea e un produs care ne hrănește când suntem sănătoși și ne vindecă atunci, când suntem bolnavi. Și mă bucură faptul că în Moldova a crescut consumul de miere. De la 50 de grame, cât se consuma pe an acum 10 ani, am ajuns acum să avem un consum la un locuitor de circa 400 de grame. Altfel zis, lumea a înțeles că mierea este un produs foarte necesar. Doar un singur exemplu. Specialiștii au demonstrat, că un kilogram de miere poate înlocui, după calorii, un total de 21 de kilograme de castraveți, 11 kilograme de varză și 16 kilograme de roșii. Adică un kilogram de miere conține 3150 de kcalorii. Îndemnul meu pentru cititorii ziarului este să consume cât mai multe produse apicole.

pentru conformitate:
Vladimir JAVGUREANU

Statul este în așteptarea unor proiecte mai calitative pentru creditare

Ministrul economiei Valeriu LAZĂR:

„Sectorul real al economiei nu este de acord cu sectorul bancar, deoarece acesta oferă surse la un preț înalt și pe un termen scurt”

VICEPREMIERUL, MINISTRUL economiei Valeriu Lazăr, și prim-viceguvernatorul Băncii Naționale a Moldovei (BNM), Marin Moloșag, consideră că pe piața financiară sunt suficiente resurse pentru creditare, însă sectorul real nu are proiecte de calitate pentru a beneficia de acestea.

În cadrul unei mese rotunde cu participarea membrilor Guvernului, sectorului bancar și mediului de afaceri, Lazăr a spus că, pe de altă parte, sectorul real al economiei nu este de acord cu sectorul bancar, deoarece acesta oferă surse la un preț înalt și pe un termen scurt.

La rândul său, Moloșag consideră că scăderea cererii la credite este o consecință a declinului economic în întregime. Potrivit lui, în 2009 portofoliul de credite în sistem a scăzut cu 10%, însă în primele două luni ale anului 2010 situația s-a stabilizat într-o oarecare măsură.

„Reducerea deficitului din ianuarie-februarie a constituit doar 0,1%”, a comunicat Moloșag.

El mai consideră că întreprinderile din Moldova dispun de un număr mic de proiecte calitative, din care cauză băncile au o atitudine sceptică față de posibilitățile lor de creditare. Potrivit lui, la momentul actual pe piața financiară a Moldovei se află în circulație 4 mlrd lei cu un termen de peste doi ani, fapt ce permite creditarea economiei pe o perioadă mai îndelungată. Oficialul de la BNM consideră că proiectul de lege cu privire la creditarea exportului în valută este un factor optimist.

„Această liberalizare va micșora riscurile valutare pentru exportatori, va conduce la scăderea dobânzilor la creditele pe termen lung și pe termen mediu”, susține Marin Moloșag.

Prim-viceguvernatorul BNM Marin MOLOȘAG:

„Întreprinderile din Moldova dispun de un număr mic de proiecte calitative, din care cauză băncile au o atitudine sceptică față de posibilitățile lor de creditare”

Iar sectorul real așteaptă o mai mare responsabilitate din partea Guvernului

GUVERNUL TREBUIE să-și asume o mare responsabilitate pentru funcționarea sectorului financiar, consideră vicepreședintele Asociației Managerilor din Moldova, Victor Gurău.

La aceeași masă rotundă, el a spus că responsabilitatea Guvernului nu trebuie să se limiteze doar la fondul de garantare a depozitelor bancare, dar și să stimuleze apariția a noi surse de capitalizare a întreprinderilor.

Potrivit lui Gurău, „întreprinderile din țară se află în comă, unele din acestea supraviețuiesc prin respirație artificială”. El s-a referit la situația din ramura construcției, menționând că în republică sunt 110 blocuri locale nefinisate în valoare de 5 mlrd lei, dintre care companiile de construcții au investit deja 2 mlrd lei.

Victor Gurău propune ca statul să participe la creditarea populației pentru procurarea locuințelor. Vicepreședintele Asociației Managerilor recunoaște că majorarea cotei de participare a statului în creditare este amenințată de anumite consecințe nefaste, însă consideră că aceasta este o ieșire din situație.

Comentând afirmația viceguvernatorul BNM, Marin Moloșag, precum că statul sterilizează surplusul de lichiditate, Gurău a spus că acest lucru se realizează pe seama populației - prin creșterea tarifelor, a prețurilor la mărfuri și servicii.

Și președintele Clubului oamenilor de afaceri „Timpul”, Igor Carpivca, a spus că printre problemele principale legate de creditarea business-ului se numără accesul limitat la resurse, costul înalt al acestora, termenul scurt al împrumuturilor și problema gajurilor.

„Uneori băncile speculează pe faptul precum că nu ar exista proiecte de calitate”, a spus el, precizând că, chiar și dacă acestea există, băncile nu prea doresc să crediteze companiile.

În opinia sa, costul înalt al creditelor

face ca proiecte să fie nerentabile și necompetitive față de cele străine.

El consideră că așa domenii precum viticultura și vinificația, construcția și industria grea, pe care o reprezintă, au nevoie mai mult de credite pe termen lung.

Crapivca a mai spus că prudența excesivă a băncilor și cerințele înalte față de gaj aduc pierderi nu doar debitorilor, ci și băncilor. De asemenea, el consideră că nu este corect faptul că debitorii corecți sunt nevoiți să suporte consecințele pentru cei necorecți.

El propune să fie modificată arhitectura de creditare, băncile să fie transfor-

mate „din mediatori în parteneri de afaceri” prin creșterea nivelului reciproc de încredere.

Crapivca mai propune să fie lichidat monopolul de pe piața financiară, în special prin oferirea accesului la resursele acordate de organismele financiare internaționale pentru alte instituții financiare din țară, afară de bănci.

„Trebuie să creăm o bursă a serviciilor financiare. Acest lucru va fi transparent și va stimula concurența”, a spus Crapivca, care a propus să fie utilizată în acest scop infrastructura Bursei de Valori a Moldovei.

Iar FMI și Banca Mondială sugerează Guvernului să-și stabilească prioritățile

REPREZENTANTUL FMI în Moldova, Tohir Mirzoev, propune Guvernului și sectorului real al economiei să-și stabilească prioritățile pentru depășirea crizei.

Mirzoev a spus că Executivul trebuie să determine sectoarele economiei care trebuie salvate și care nu.

El a amintit că în anul 2009 în Moldova creditele neperformante au constituit 20% din portofoliul general de credite, deoarece agenții economici care nu trebuiau creditați au primit împrumuturi pe care nu pot să le ramburseze.

„Piața este cea care stabilește diferența dintre sectoarele prioritare și neprioritare”, consideră Mirzoev.

El spune că înțelege băncile comerciale care nu doresc să ofere credite.

Referindu-se la problema gajului, el a spus că băncile trebuie să aibă încredere că îl vor putea vinde.

În opinia lui Mirzoev, cadrele procedurii de insolabilitate a întreprinderilor trebuie să fie mai flexibile pentru ca băncile să poată aplica mai ușor și mai rapid instrumentul de insolabilitate în instanțele de judecată.

„Toți trec prin timpuri grele, nu doar business-ul”, a menționat el, precizând că FMI este dispus să ofere susținere economiei cu condiția că Guvernul va stabili clar prioritățile sale. Trebuie să hotărâm: fie să susținem populația săracă, care este afectată de majorarea tarifelor, fie supermarketele, care nu pot întoarce creditele”, a menționat șeful reprezentanței FMI în Moldova.

Șeful oficiului Băncii Mondiale în Moldova, Melanie Marlett, a anunțat că pe 24 martie la Bruxelles va avea loc ședința grupului de consultanță al donatorilor internaționali, în cadrul căreia Moldova va avea ocazia să anunțe despre problemele sale și să încerce să găsească o cale de ieșire din criză.

Guvernul României a aprobat acordarea Moldovei a creditului nerambursabil de 100 mln Euro

GUVERNUL ROMÂNIEI a aprobat Memorandumul privind negocierea și semnarea Acordului între Guvernul României și Guvernul R.Moldova privind implementarea programului de asistență tehnică și financiară nerambursabilă în valoare de 100 milioane de euro.

După cum transmite INFOTAG, despre aceasta anunțat joi premierul român Emil Boc, la finele ședinței Cabinetului de Miniștri desfășurată la Iași.

Potrivit lui, în baza Acordului va fi elaborat anual un

program de cooperare care va conține proiectele concrete care vor fi finanțate din acest sprijin nerambursabil.

Cu ajutorul acestui credit urmează să fie realizate proiecte în domeniul infrastructurii de transport și în sectorul unităților din învățământ.

Solicitat de INFOTAG, consilierul premierului moldovean, Igor Volnițchi, a precizat că în scurt timp documentul va fi semnat de premierul Vladimir Filat și omologul său român. După intrarea în vigoare a Acordului, va urma etapa de implementare a acestuia. Ajutorul va fi acordat timp de patru ani în patru tranșe a câte 25 mil. euro anual.

Cinci vinificatori s-au învrednicit de „Polobocul de aur” pentru cel mai bun vin de casă

CAMERA DE Comerț și Industrie (CCI) a stabilit șapte câștigătorii concursului „Polobocul de aur” pentru cel mai bun vin de casă.

La concurs au fost prezentate 105 mostre de vin din beciurile personale ale vinificatorilor.

Premiul pentru cel mai bun vin roșu la categoria „Vin tânăr din soiuri tehnice” i-a revenit lui Semion Grițcan din Chișinău pentru „Cabernet”. Cel mai bun vin alb este „Alb de Onițcani” al cunoscutului vinificator din Găgăuzia, Andrei Cebănica, care recent s-a stins din viață. El deține patru „Poloboace de aur” pentru anii precedenți.

La categoria „Vin tânăr din soiuri hibride” cele mai bune vinuri au fost desemnate „Zeibel” al lui Nicolai Cara (Găgăuzia) și „Crască” al lui Gheorghe Crețu (Orhei).

„Cahor 2006” (Condrea Gheorghe, Ialoveni) a obținut premiul pentru cel mai bun vin roșu de casă din anii trecuți păstrat mai mult de un an.

La categoria „Vin de desert” premiul i-a fost înmănat lui Mihai Bejan (Cahul) pentru „Traminer Roz”. Premiul special i-a fost acordat lui Ilie Gogu (Tighina) pentru „Cahor”.

În total, la concurs au participat 700 de vinificatori - cu 200 mai mult decât în 2009.

Președintele juriului de degustare, șeful catedrei de oenologie de la Universitatea Tehnică din Moldova, profesorul Anatol Balanuța, a menționat că vinurile devin tot mai calitative.

„Din punct de vedere economic, trebuie să încurajăm producerea vinului de calitate în condiții de casă. Fiecare vinificator își are secretele lui, de aceea producția se deosebește atât de mult”, a spus el, menționând că „vinul de casă poate

fi un element important pentru turismul rural”. Concursul „Polobocul de aur” se desfășoară cu scopul de a aprecia cei mai buni producători ai vinului de casă, de a populariza tradițiile naționale de preparare a vinurilor moldovenești, de a spori cultura consumării vinului și de a efectua schimbul de experiență între producătorii de vin de casă. „Polobocul de aur” este organizat de CCI din 2002. Decernarea premiilor învingătorilor va avea loc în cadrul Zilei Naționale a Vinului la începutul lunii octombrie.

La 1 aprilie

Toate tipurile de pensii de asigurări sociale de stat vor fi indexate

■ **pentru lucrătorii din agricultură mărimea pensiei minime va fi de 529,37 lei**

LA 1 aprilie 2010 toate tipurile de pensii de asigurări sociale de stat, inclusiv cele pentru limită de vârstă, de invaliditate, de urmaș, precum și pensiile participanților la lichidarea consecințelor avariei de la Cernobîl, vor fi indexate cu 4,3%, în baza unei hotărâri aprobate, la 17 martie curent, de Guvernul Republicii Moldova.

Totodată, va fi supusă indexării doar partea de pensie achitată din bugetul asigurărilor sociale de stat.

Astfel, de la 1 aprilie curent, cuantumul pensiei minime indexate pentru limită de vârstă va constitui 594,62 lei, comparativ cu 570,11 lei - în prezent. Pentru lucrătorii din agricultură mărimea pensiei minime va fi de 529,37 lei, față de 507,55 lei până la indexare, iar pensia minime de invaliditate va constitui 423,02 lei pentru gradul I, 408,50 lei - pentru gradul II de invaliditate și 287,64 lei - pentru gradul III.

În total, în Moldova sunt înregistrați cca 625 mii de beneficiari de pensii de toate tipurile, între care cca 458 mii - pensionari pentru limită de vârstă.

Potrivit legislației în vigoare un șir de prestații sociale precum ar fi compensațiile bănești lunare în schimbul asigurării cu produse alimentare pentru participanții la lichidarea consecințelor catastrofei de la Cernobîl și la experiențele nucleare, alocațiile sociale de stat (cu excepția alocației pentru îngrijire și a ajutorului de deces), pensiile militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne se indexează anual în funcție de creșterea indicelui prețurilor de consum pentru anul precedent. Deoarece în anul precedent creșterea indicelui prețurilor de consum a constituit 0%, prestațiile menționate nu se vor supune indexării.

Coeficientul de indexare constituie media dintre creșterea anuală a indicelui prețurilor de consum și creșterea anuală a salariului mediu pe țară pentru anul trecut. Conform datelor statistice, creșterea anuală a salariului mediu în anul 2009 față de 2008 a constituit 108,6%, iar creșterea indicelui prețurilor de consum a constituit 0 la sută.

Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei promite că, pe parcursul anului curent, va examina posibilitatea de majorare a pensiilor de asigurări sociale de stat.

Profitul Südzucker Moldova în descreștere în 2009

ANUL 2009 a fost pentru Südzucker Moldova SA unul dintre cei mai dificili din ultimii cinci ani. Unul din factorii care a condus la dificultatea activității întreprinderii, este seceta extremă, din iulie până în octombrie 2009, care a condus la diminuarea dublă, față de anul precedent, a recoltei sfeclei de zahăr, se spune într-un comunicat de presă al companiei, citat de Info-Prim.

Astfel, dacă în 2008 Südzucker Moldova a produs 81,7 mii tone de zahăr, atunci în 2009 - doar 34,7 mii tone. Drept urmare, a sporit brusc prețul de cost al acestui produs. Pierderi în mărime de 49 de milioane de lei a suportat și întreprinderea agricolă-fică - compania Agro-SZM.

În pofida creșterii bruște a vânzărilor globale - până la 812,8 milioane de lei, față

de 532,3 milioane în 2008, profitul net al companiei Südzucker Moldova a constituit în anul trecut 33,4 de milioane de lei, pe când în 2008 acest indice a fost de 80,1 milioane.

Suprasaturația pieței interne provocată de oferta excesivă a zahărului ieftin din partea unor întreprinderi concurente în primul semestru al anului 2009 a impus compania Südzucker Moldova să-și comercializeze zahărul pe teritoriul Republicii Moldova la prețuri egale, practic, cu prețul de cost, se mai spune în comunicat.

Creșterea bruscă a vânzărilor din primul semestru al anului 2009 și reținerea lansării procesului de recoltare a sfeclei de zahăr au impus compania să importe 12,5 mii de tone de zahăr, inclusiv 6,5 mii tone - în cadrul cotelor la importul de zahăr din UE.

Alexandr Koss, reprezentantul Consiliului de Administrare a companiei Südzucker Moldova, consideră că rezultatul pozitiv

al activității companiei într-un an de criză precum a fost anul 2009 este determinat de politica investițională a acesteia, îndreptată spre creșterea nivelului de eficiență a producerii și spre reducerea pierderilor. Drept urmare, consumul de resurse energetice la producerea zahărului din ultimii cinci ani a fost redus de mai bine de două ori. Compania a investit peste 350 de milioane de lei, în ultimii șase ani, în achiziționarea mijloacelor fixe și în modernizarea procesului de producere, dividendele acționarilor pe întreaga perioadă de activitate a întreprinderii fiind achitată doar de două ori - în 2007 și 2008 în mărime de 30 de milioane de lei.

Atât în anul curent, cât și în următorii doi ani, Südzucker Moldova planifică să investească circa 20-25 de milioane de euro în modernizarea continuă a fabricilor de zahăr, în consolidarea capacităților și a bazei tehnico-materiale ale Agro-SZM, precum și în

construcția în Republica Moldova a primei fabrici de producere a gazelor din biomasă - din teac de sfeclă de zahăr, în orașul Drochia. Însă noile investiții vor fi posibile doar în condițiile menținerii actualelor condiții-cadru de funcționare a complexului autohton de zahăr și sfeclă de zahăr, se menționează în comunicatul de presă al companiei.

În februarie

Singurele legume de origine au fost varza și cartofii

Castraveți și roșii

În luna februarie, cererea pentru roșii și castraveți înregistrează o creștere esențială față de prima luna a anului curent. Intermediarii, ținând cont de cererea în creștere, oferă un sortiment de producție variat. În ultima săptămână a perioadei de referință, un producător a comercializat în piața angro din Chișinău castraveți autohtoni în cantități medii la un preț de 50,00 lei/kg. Chiar dacă prețul castraveților autohtoni a fost de 2 ori mai mare decât a celor de import, toată cantitatea propusă spre comercializare a fost cumpărată. În rest toată producția de roșii și castraveți a fost de origine turcească. La sfârșitul perioadei de referință, datorită ofertei mari de castraveți și roșii propuse spre comercializare, prețurile au fost în descreștere. Pe parcursul întregii luni oferta a satisfăcut cererea pe deplin.

Potrivit datelor experților AGROinform, castraveții au fost comercializați numai pe piața angro din Chișinău. Castraveții sunt ambalați în lăzi a câte 8-9 kg, producția fiind de 2 tipuri, în dependență de lungime, adică de 9-12 cm și mai lungi.

Prețurile la castraveți s-au menținut stabile până în ultima săptămână a lunii februarie, când au început să se micșoreze. Față de luna precedentă prețul mediu de comercializare a suferit o majorare cu 11,90%.

În comparație cu perioada similară a anului trecut, prețul mediu a înregistrat o majorare de circa 51,61%. Cel mai mare și cel mai mic preț de comercializare au fost înregistrate în data de 25 februarie - 50,00 lei/kg și, respectiv, 20,00 lei/kg.

Spre deosebire de castraveți, roșiile au fost comercializate în cantități mari. Oferta a fost foarte variată. Spre comercializare au fost expuse și roșii Chery. Toată producția a fost de calitate înaltă, importată exclusiv din Turcia și Siria. Prețul mediu de comercializare a roșiilor de seră a fost stabil pe întreg parcursul perioadei de referință. Cel mai mare și cel

mai mic preț de comercializare a fost atestat pe 25 februarie - de 28,00 lei/kg și, respectiv, 20,00 lei/kg. Față de luna precedentă, prețul mediu a suferit o majorare de circa 13,81% din motiv că păstrarea necesită cheltuieli suplimentare.

Prețul mediu al roșiilor de seră față de aceeași lună a anului precedent s-au majorat cu 54,39%.

Ardei dulci și vinete

Ardeiul dulce și vinete au fost oferiți spre comercializare numai pe piața din Chișinău, în cantități mici. Aceste produse nu au fost comercializate pe celelalte piețe, datorită prețului ridicat și a puterii reduse de cumpărare a populației din regiuni. Perioada de referință nu se caracterizează prin oscilații mari a prețului la vinete și ardei

În perioada analizată prețul minim și maxim la ardeiul dulce a fost înregistrat la piața

din Chișinău (35,00 și corespunzător 45,00 lei/kg). Producția este de import, din Turcia.

Comparativ cu luna precedentă prețul mediu de comercializare a fost în creștere (36,47%), datorită micșorării cantității ardeiului dulce pe piață. Față de perioada analogică a anului trecut prețul mediu de comercializare a suferit o creștere de circa 43,58%.

Vinetele au fost comercializate angro, numai pe piața din Chișinău. Cererea și oferta pentru acest produs este mică. Producția comercializată a fost de import. Prețul mediu de comercializare a unui kilogram de vinete pe piața din Chișinău a oscilat între 28,00 și 40,00 lei/kg.

Pe parcursul lunii pe piața din Polonia prețul de comercializare a ardeiului dulce (producție de import din Spania) a avut o tendință de majorare de la 1,75 EUR/kg (echivalent cu 30,51 lei/kg) până la 2,09 EUR/kg (echivalent cu 36,44 lei/ kg).

Tabelul 1. Evoluția prețurilor medii la castraveți în luna februarie 2010

CASTRAVEȚI								
Piața	Preț mediu angro, lei/kg						Abatere, %	
	J.	J.	J.	J.	Ian.	Feb.	Feb.2010/ Ian.2010	Feb.2010/ Feb.2009
	04.02.10	11.02.10	18.02.10	25.02.10	2010	2010		
Bălți	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Cahul	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a!	n/a	n/a
Chișinău Albișoara	24,00	25,00	25,00	20,00	21,00	23,50	11,90	51,61
Edineț	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Ungheni	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a

n/a - nu există valori

Sursa: www.agravista.md

Tabelul 2. Evoluția prețurilor medii la roșiile de seră în luna februarie 2010

ROȘII								
Piața	Preț mediu angro, lei/kg						Abatere, %	
	J.	J.	J.	J.	Ian.	Feb.	Feb.2010/ Ian.2010	Feb.2010/ Feb.2009
	04.02.10	11.02.10	18.02.10	25.02.10	2010	2010		
Bălți	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Cahul	n/a	n/a	n/a	n/a	23	n/a	n/a	n/a
Chișinău Albișoara	22,00	22,00	22,00	22,00	19,33	22,00	13,81	54,39
Edineț	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Ungheni	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a

n/a - nu există valori

Sursa: www.agravista.md

Tabelul 3. Evoluția prețurilor medii la ardeiul dulce în luna februarie 2010

ARDEI DULCI								
Piața	Preț mediu angro, lei/kg						Abatere, %	
	J.	J.	J.	J.	Ian.	Feb.	Feb.2010/ Ian.2010	Feb.2010/ Feb.2009
	04.02.10	11.02.10	18.02.10	25.02.10	2010	2010		
Bălți	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Cahul	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Chișinău Albișoara	45,00	35,00	35,00	40,00	27,66	38,75	36,47	43,58
Edineț	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Ungheni	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a

n/a - nu există valori

Sursa: www.agravista.md

Tabelul 4. Evoluția prețurilor medii la varză în luna februarie 2010

VARZĂ								
Piața	Preț mediu angro, lei/kg						Abatere, %	
	J.	J.	J.	J.	Ian.	Feb.	Feb.2010/ Ian.2010	Feb.2010/ Feb.2009
	04.02.10	11.02.10	18.02.10	25.02.10	2010	2010		
Bălți	5,0	4,5	4,5	6,0	5,0	5,0	0,0	300,0
Cahul	n/a	n/a	6,0	6,0	3,5	6,0	71,4	300,0
Chișinău Albișoara	4,5	5,0	4,7	5,0	4,5	4,8	6,7	336,4
Edineț	7,0	5,0	5,0	5,0	3,5	5,5	57,1	450,0
Ungheni	5,0	5,0	7,0	7,0	4,7	6,0	28,5	200,0

n/a - nu există valori

Sursa: www.agravista.md

Tabelul 5. Evoluția prețurilor medii la cartofi în luna februarie 2010

CARTOFI								
Piața	Preț mediu angro, lei/kg						Abatere, %	
	J.	J.	J.	J.	Ian.	Feb.	Feb.2010/ Ian.2010	Feb.2010/ Feb.2009
	04.02.10	11.02.10	18.02.10	25.02.10	2010	2010		
Bălți	3,50	4,50	3,50	4,20	4,00	3,93	-1,75	19,09
Cahul	5,00	5,00	5,00	5,00	4,75	5,00	5,26	17,65
Chișinău Albișoara	5,50	5,50	5,00	5,00	5,00	5,25	5,00	31,25
Edineț	4,50	4,50	4,50	4,50	4,50	4,50	0,00	50,00
Ungheni	5,50	5,50	5,00	5,00	4,83	5,25	8,70	75,00

n/a - nu există valori

Sursa: www.agravista.md

autohtonă rămasă în piețe

Varză

În luna februarie, constant, varza a fost comercializată în toate piețele monitorizate de către experții AGROinform. Totuși, din cauza gerurilor de la începutul lunii februarie, în perioada de referință cantitățile de varză comercializată au fost mai mici decât în a doua jumătate a lunii. Numai la piața din Chișinău pe toată perioada monitorizată, cantitățile de varză comercializată au fost constante, unde sunt create condiții de comerț mai bune față de celelalte piețe și puterea de cumpărare este mai mare. În rest, comercializarea verzei a fost neuniformă. În prima jumătate a lunii, pe piața din Cahul varza a lipsit din comercializare. Întreaga cantitate de varză comercializată a fost de origine autohtonă. Pe piața a predominat varză de soi Slava.

Conopida, brocolli, varza de pechin și cea roșie au fost comercializate în cantități mici numai pe piața din Chișinău. Cererea acestor produse agricole pe piața locală continuă să fie încă mică, iar prețul de comercializare mare. Varza conopidă s-a comercializat cu prețul mediu de 28,00 lei/kg, iar varza brocolli cu 45,00 lei/kg.

În comparație cu luna precedentă la toate piețele monitorizate, aceste produse s-au scumpit, ca rezultat al micșorării ofertei. Numai la piața din Bălți prețul mediu la varză a rămas la nivelul lunii precedente, cauzat de cererea mică la acest produs în prima jumătate a lunii, când producția practic nu se vindea. La toate piețele, cu excepția pieței din Edineț, în a doua jumătate a lunii prețul mediu de comercializare a verzei s-a mărit, datorită faptului că în această perioadă atât oferta cât și cererea au fost în creștere. La piața din Edineț în a doua jumătate a lunii prețul mediu a scăzut cu 2,00 lei/kg, cauzată de scăderea cererii pe piața locală și creșterii ofertei. Cel mai mare preț 7,00 lei/kg a fost înregistrat la piețele din Ungheni și Edineț, iar cel mai mic (3,00 lei/kg) la piața din Edineț.

În comparație cu aceeași perioadă a anului 2009, prețurile au înregistrat o creștere enormă, cauzată majoritar de reducerea terenurilor cultivate cu varză în anul 2009. În februarie 2009 la piața din Edineț varza a fost comercializată la prețul de 1,00 lei/kg.

Experții AGROinform prognozează că, spre sfârșitul lunii martie, piața locală va fi aprovizionată cu varză timpurie importată din Turcia și România, ce va influența formarea prețului. E posibil că în această perioadă să fie importată din România și varza albă. Varza va continua să se scumpească.

Cartofi

Comercializarea cartofilor a fost în creștere, cantitățile oferite de acest produs au fost cu mult mai mari decât cu o lună mai devreme. S-a comercializat în special producție de import din Polonia și din Belarus, au apărut și cartofi din România. Producția autohtonă cel mai des a fost întâlnită pe piețele din Edineț, Bălți și Ungheni. În Edineț cartofii comercializați au fost în exclusivitate de origine autohtonă. Faptul că majoritatea cartofilor expuși în piețe este de import, a determinat o creștere a prețului pe piețele din Chișinău, Cahul și Ungheni, unde producția autohtonă se comercializează în cantități mai mici. Calitatea cartofilor de import este net superioară producției locale.

În perioada de referință oscilațiile prețului au fost mai frecvente doar în piața din Bălți și s-au încadrat în limitele de 3,50–4,50 lei/kg. Cele mai stabile prețuri au fost înregistrate pe piețele din Cahul și Edineț (5,00 lei/kg și, corespunzător, 4,50 lei/kg). La Chișinău și Ungheni prețurile au oscilat între 5,00 și 5,50 lei/kg.

Comparativ cu luna ianuarie, pe piețele din Chișinău, Cahul și Ungheni prețurile au fost în creștere într-un interval de 5,00 și 8,70%. La Edineț prețul a fost același ca și în perioada precedentă. La Bălți prețurile s-au ieftinit cu 1,75%. Dacă să facem comparație cu perioada analogică din anul trecut, observăm că pe toate piețele prețurile au fost în creștere, cea mai mică fiind înregistrată la Cahul (17,65%), iar cea mai mare la Ungheni (75,00%).

Prețurile de pe piețele angro la sfârșitul perioadei au fost destul de înalte ajungând până la 5,50 lei/kg pentru produsele de import și 4,50 lei/kg pentru cartofii autohtoni. Prețul cartofilor de import a fost direct influențat de majorarea prețurilor în Polonia, care este principalul furnizor de cartofi în Moldova.

Ceapă

În luna curentă ceapa galbenă a fost expusă pe toate piețele monitorizate de către experții AGROinform. Cantitățile de ceapă galbenă au continuat să scadă, iar aceasta a tras după sine o creștere a prețului. Un alt factor ce a dus la creșterea prețului este majorarea taxelor vamale, iar intermediarii sunt nevoiți să majoreze și ei la rândul lor prețul. Expertul ce monitorizează piața în Edineț susține, că prețul s-a majorat și datorită epuizării stocurilor de ceapă galbenă de la producători.

Potrivit studiului efectuat de către experții AGROinform, pe piețele angro s-au redus treptat cantitățile de producție autohtonă, nișa fiind ocupată de producția de import (Ucraina, Polonia, Turcia). În mare parte producția a fost comercializată de intermediari. La piața din Edineț la data de 25 februarie ceapa galbenă a lipsit din comercializare.

În comparație cu luna precedentă la toate piețele monitorizate prețul mediu a înregistrat o tendință de creștere, ca rezultat al mic-

șorării ofertei pentru acest produs. În data de 4 februarie, la piața din Bălți a fost înregistrat cel mai mic preț (5,00 lei/kg). Prețul maxim (11,00/lei) a fost înregistrat pe piețele din Edineț și Ungheni. Cea mai ieftină piață în perioada de referință a fost cea din Bălți, unde prețul de comercializare a oscilat între 5,00 și 10,00 lei/kg. Cel mai stabil preț a fost atestat la piața din Edineț (11,00 lei/kg).

Față de aceeași perioadă a anului 2009 prețul mediu a înregistrat o creștere importantă. Cea mai mare abatere a prețului a fost atestată la piața din Edineț, unde s-a înregistrat o majorare de câteva ori.

Ciuperci

În luna februarie oferta de ciuperci a fost compusă din Champignon și Păstrăv, fiind comercializate în cantități mici doar pe piața din Chișinău. Producția a fost propusă pe piață doar de intermediari, care o bună parte se aprovizionează direct de la producătorii din Peresecina.

Potrivit experților AGROinform cererea și oferta la ciupercile Champignon au înregistrat cele mai mari fluctuații din ultima perioadă. Drept argument pentru această afirmație sunt prețurile, care la sfârșitul lunii practic s-au dublat. Intermediarii afirmă, că prețul la ciupercile Champignon a fost majorat nu de ei, ci de producători. O mare parte din aceștia cresc ciupercile după metoda poloneză și olandeză, care necesită cheltuieli mai mari.

Prețul minim (28,00 lei/kg) la ciupercile Champignon a fost înregistrat pe 4 februarie. Cel maxim (55,00 lei/kg) a fost înregistrat în ultima zi a monitorizării.

Comparativ cu luna ianuarie, prețul mediu a crescut cu 49,53% (17,00 lei/kg), iar față de aceeași perioadă a anului 2009, prețul s-a majorat cu 90,12 %.

Comercializarea ciupercilor Păstrăv în perioada de referință nu a înregistrat mari schimbări. Oferta și cererea au rămas la nivelul perioadei precedente, ce s-a soldat cu o stabilizare a prețului față de luna precedentă (25,00-30,00 lei/kg).

Marina CERVATIUC

Tabelul 6. Evoluția prețurilor medii la ceapa galbenă în luna februarie 2010

CEAPĂ GALBENĂ								
Piața	Preț mediu angro, lei/kg						Abatere, %	
	J.	J.	J.	J.	Ian.	Feb.	Feb.2010/ Ian.2010	Feb.2010/ Feb.2009
	04.02.10	11.02.10	18.02.10	25.02.10	2010	2010		
Bălți	5,00	10,00	7,00	8,00	5,83	7,50	28,64	158,62
Cahul	7,00	9,00	9,00	8,50	5,00	8,38	67,50	235,00
Chișinău Albișoara	10,00	10,00	10,00	9,00	6,00	9,75	62,50	254,55
Edineț	11,00	11,00	11,00	n/a	6,00	11,00	83,33	340,00
Ungheni	10,00	11,00	11,00	10,00	6,83	10,50	53,73	250,00

n/a - nu există valori

Sursa: www.agravista.md

Tabelul 7. Evoluția prețurilor medii la ciuperci în luna februarie 2010

CIUPERCI SHAMPINION								
Piața	Preț mediu angro, lei/kg						Abatere, %	
	J.	J.	J.	J.	Ian.	Feb.	Feb.2010/ Ian.2010	Feb.2010/ Feb.2009
	04.02.10	11.02.10	18.02.10	25.02.10	2010	2010		
Bălți	n/a	n/a	n/a	n/a	31	n/a	n/a	n/a
Cahul	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Chișinău Albișoara	34,00	32,00	38,00	50,00	34,33	51,33	49,53	90,12
Edineț	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Ungheni	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a

n/a - nu există valori

Sursa: www.agravista.md

Pentru că dispune de capacități limitate de producție și stocare în extrasezon

Moldova importă

■ Merele, strugurii și nucile dețin importante segmente în exporturile moldovenești

În perioada 2004-2009 exporturile de fructe ale R. Moldova înregistrează fluctuații semnificative. Anul 2009 a fost marcat printr-o cifră record a exportului de fructe (229 mii tone), valoarea totală cifrându-se la 136 mln USD. Cel mai jos nivelul de export a fost înregistrat în anul 2008 (127 mii tone), cauzat în mare măsură de seceta din anul precedent, dar și de interdicțiile vamale din acea perioadă.

Printre principalele țări de export se numără statele CSI (Rusia, Belarus, Ucraina), care „înghit” circa 84 % din exportul total de fructe al Moldovei. În anul 2009 Rusia a fost cea mai importantă țară de export pentru Moldova din ultimii 6 ani (183 mii tone de fructe), unde au fost livrate 80% din volumul total de fructe exportate. Alte destinații de export au fost Franța, Grecia, Turcia. În același timp, trebuie de remarcat ritmul de creștere a exporturilor de fructe în așa țări ca Germania, Italia. Exportul în România a fost în descreștere cu 75% comparativ cu anul 2004.

Dezavantajele exportatorilor din Moldova sunt calibrarea, sortarea și ambalarea inadecvată. Problemele legate de aprovizionare, calitatea joasă și concurența dură impusă de furnizorii din așa țări ca Polonia, China, Italia, Grecia (capabili să ofere produse de calitate uniformă la prețuri reduse) reprezintă bariere semnificative pentru exportatorii din Moldova.

Moldova importă fructe în cantități mari, mai ales în extrasezon.

În perioada 2004-2009 Moldova a importat circa 258 mii tone de fructe în valoare totală de 140 mln USD. Ponderea majoră în importurile de fructe o dețin citricele și nucile, atât în coajă, cât și decojite. Valoarea totală a fructelor importate în 2009 a constituit 40 mln USD, din care 12 mln USD au revenit citricelor. Nuci am importat în valoare de 6 mln USD, iar struguri – de 2 mln USD.

Printre principalele țări de import se numără Turcia, Polonia, Ucraina, Grecia, Franța, care însumează circa 78% din volumul total de import al fructelor din ultimii 6 ani.

Tabelul 1. Volumul total de export al fructelor în perioada 2004-2009								
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2004-2009	%
Total	191699	175818	137858	143647	127175	228595	813094	100
RUSIA	134227	32095	6520	67137	92777	183287	381816	46,96
BELARUSI	28737	58224	57564	29984	17009	24748	187529	23,06
UCRAINA	706	37909	34878	27112	7728	4001	111627	13,73
ROMANIA	13716	32746	26990	7534	549	3420	71240	8,76
FRANTA	3631	4168	4491	3954	2737	3765	19115	2,35
GRECIA	1038	1066	984	1420	1280	1436	6186	0,76
TURCIA	1703	1164	1277	1043	1027	980	5491	0,68
GERMANIA	1147	943	467	822	660	568	3460	0,43
ITALIA	753	894	640	375	269	1047	3225	0,40

Tabelul 2. Volumul total de import al fructelor în perioada 2004-2009								
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2004-2009	%
Total	24788	55731	47536	41689	39998	47938	257679	100
TURCIA	8122	8104	12109	11145	12183	14154	65817	25,54
POLONIA	1206	30284	8768	725	900	188	42070	16,33
UCRAINA	3041	5791	8937	11101	7503	4202	40575	15,75
GRECIA	1730	2653	8413	5900	1865	10357	30918	12,00
FRANTA	3983	3885	4331	4469	2697	2185	21549	8,36
ROMANIA	5434	3025	1926	1961	3528	2057	17931	6,96
ECUADOR	266	399	127	1719	4789	5690	12991	5,04
OLANDA	89	158	490	517	1780	2648	5682	2,20
IRAN	58	255	221	327	381	121	1362	0,53

Alte țări de import sunt Ecuador, Olanda, Iran. România se plasează pe locul 6 în lista țărilor de import pentru Moldova. În ultimii 2 ani a sporit semnificativ ritmul de creștere a importurilor de fructe din Olanda și Ecuador.

Piața legumelor din Moldova se caracterizează prin instabilitate, fluctuații puternice de prețuri în diferite perioade. Importul legumelor depășește net exportul și această situație este tipică deja o perioadă îndelungată și înregistrează o balanță comercială descendentă.

În Moldova legumele sunt cultivate preponderent în teren deschis, dar există deja și sectoare nu prea mari de producere pe terenuri protejate (sere).

Pe parcursul perioadei 2004-2009 Moldova a exportat circa 114 mii tone de legume, în valoare totală de 28,4 mln USD. În ultimii 2 ani exportul a fost în descreștere considerabilă. Legume moldovenești au fost livrate în Belarus, România, Rusia, care însumează circa 50% din volumul total de exporturi. Alte țări de export pentru Moldova au fost Elveția, Ungaria, Italia, Estonia, Franța, Germania. Cele mai mari tranzații au loc în sezon, deoarece Moldova nu dispune de capacități adecvate de producere sau stocare în extrasezon.

Moldova este un importator net de legume atât în stare proaspătă, cât și refrigerate. Pe parcursul anilor 2004-2009, volumul importului de legume al Moldovei a avut un trend ascendent, atingând în anul 2009 la 72 mii tone, în valoare totală de 25 mln USD.

Cele mai importante țări de import sunt Polonia. Turcia, România, urmate de Belarus, Ucraina, China. Analiza comerțului extern al Moldovei evidențiază clar faptul, că în lunile iulie-octombrie, cererea pieței interne este aproape în întregime satisfăcută de producția locală, pe când importurile sunt efectuate preponderent în lunile noiembrie-iunie.

Balanța comercială pentru fructe pe parcursul ultimilor 6 ani a fost ascendentă. Soldul în perioada de referință a înregistrat o creștere cu 76,7% comparativ cu anul 2004

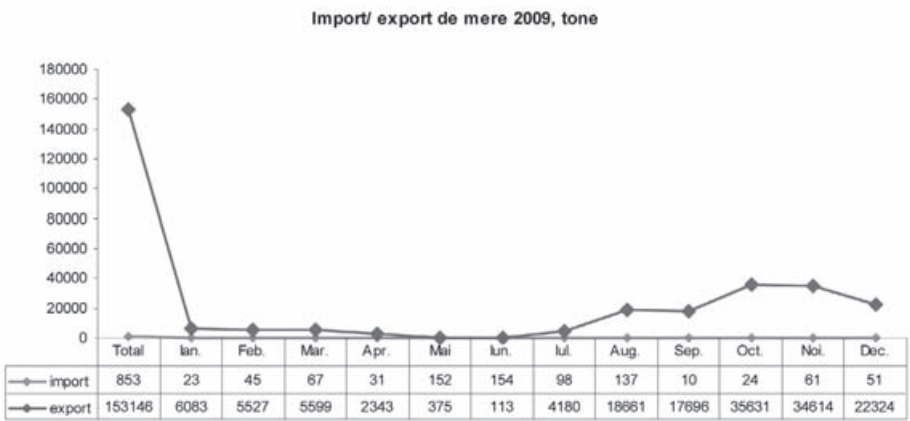
Pentru legume balanța comercială în perioada 2004-2009 a fost în scădere, indicând un sold negativ pe parcursul întregii perioade de referință.

Mere

Potrivit Biroului Național de Statistică, Moldova a exportat în anul 2009 aproximativ 153 mii tone de mere în stare proaspătă, în valoare totală de 45 mln USD. Prețul mediu de export al unei tone de mere a fost de 295 USD.

Comparativ cu anul 2008, volumul total de export a fost în creștere cu 76,7 %. Cea mai activă perioadă pentru tranzații de export a fost din august și până la sfârșitul anului, perioadă în care a fost comercializată circa 84% din volumul total.

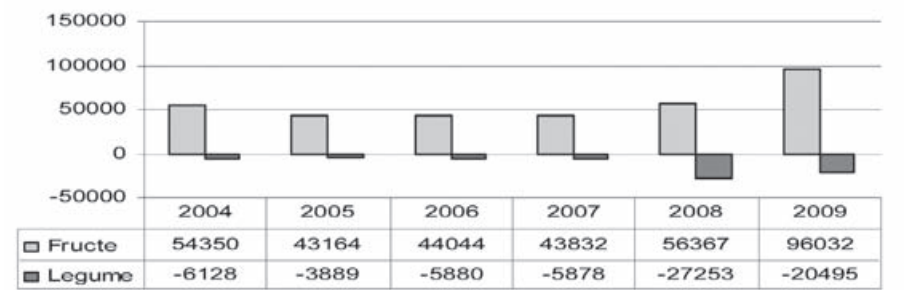
Mere moldovenești au fost comercializate în Rusia, care este liderul anului 2009 și însumează circa 137,5 mii tone (90% din volumul total de export), după care au urmat

Tabelul 3. Volumul total de export al legumelor în perioada 2004-2009								
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2004-2009	%
Total	10310	26112	29049	29026	9154	10673	114325	100
BIELORUSIA	3474	3312	5274	5310	3714	4589	25672	22,46
ROMANIA	4019	4058	4805	4805	2276	91	20054	17,54
RUSIA	2373	1427	2518	2518	1771	4193	14800	12,95
ELVETIA		2418	5832	5832			14082	12,32
UNGARIA		8500	1372	1372			11244	9,83
UCRAINA	6	2289	4044	3985	456		10781	9,43
PORTO RICO		1642	2149	2149			5939	5,20
ITALIA	14		1268	1268	350	1163	4064	3,55
ESTONIA	94	251	396	396	164	490	1790	1,57
FRANTA		810	486	486			1781	1,56
GERMANIA	83	271	19	19	37		429	0,37

Tabelul 4. Volumul total de import al legumelor în perioada 2004-2009								
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2004-2009	%
Total	51972	40272	51290	51290	58263	72638	325727	100
POLONIA	31872	20420	15253	15253	19947	31875	134618	41,33
TURCIA	12326	14439	24473	24473	16714	10404	102829	31,57
ROMANIA	627	1217	4770	4770	5094	4561	21037	6,46
BIELORUSIA	2116	39	437	437	3621	7951	14601	4,48
UCRAINA	1179	120	911	911	5727	2405	11255	3,46
CHINA	580	827	387	387	1404	5483	9067	2,78
OLANDA	788	408	1408	1408	1186	1874	7072	2,17
ARABA SIRIA				1279	1850	3182	6311	1,94
GERMANIA	323	189	338	338	334	1788	3312	1,02
PORTO RICO		1372	896	896		20	3184	0,98

Balanta comerciala fructe si legume, mii USD

masiv legume

tiv cu anul 2008 importurile au crescut de 4 ori. Principalele țări de import au fost Grecia (176 mii USD), Olanda (185 mii USD), Polonia (67 mii USD), Rusia (57mii USD). Prețul mediu de import a înregistrat 887 USD/t.

Balanța comercială la mere în anul 2009 a fost ascendentă, înregistrând un sold pozitiv de 38,4 mln USD.

Struguri

Strugurii de masa reprezintă o oportunitate importantă de export pentru producătorii moldoveni, datorită cererii mari pentru acest produs pe piețele CSI și UE. Producătorii și exportatorii de struguri consideră că pentru valorificarea acestei posibilități ar trebui să-și ajusteze capacitățile de producere la preferințele consumatorilor și să-și consolideze eforturile pentru a asigura sectorului de creștere a strugurilor de masa un loc central în agricultura Republicii Moldova.

Cel mai înalt volum de export din 2009 a fost înregistrat în septembrie – noiembrie, perioadă în care au fost exportate circa 22 mii tone (69% din volumul anual total). Comparativ cu anul 2008 exportul a înregistrat o creștere cu 60%. Principalele țări de export pentru struguri au fost Rusia (21,9 mii tone), Belarus (8,1mii tone), România (1,3 mii tone), Ucraina (0,9 mii tone).

Prețul mediu de export la struguri în anul 2009 a fost de 418,6 USD/t, mai mare cu 13% comparativ cu anul precedent.

Moldova a importat, în același timp, 1714 tone în valoare de 2,1 mln USD. Balanța comercială pentru struguri indică un sold pozitiv înregistrând cifra de 11,4 mln USD.

Nuci

Comerțul extern de nuci al Republicii Moldova are o importanță majoră și în lista produselor de export deține o nișă stabilă. Potrivit Serviciului Vamal al Republicii Moldova, în anul 2009 exportul de nuci a înregistrat 10,9 mii tone, însumând circa 55,8 mln USD.

Au fost exportate circa 1245 tone de nuci în coajă, în valoare totală de 1,2 mln USD. Comparativ cu anul 2008 volumul exportului de nuci în coajă a fost în creștere cu 74%. Prețul mediu de export în perioada de referință a alcătuit 1024,1 USD/t, mai mic cu 28% decât în anul 2008. Principalii cumpărători de nuci în coajă au fost Turcia (496,2 tone, în valoare de 451,5 mii USD, Irak (466,5 tone, în valoare totală de 447,8 mii USD), Italia (133,7 tone în valoare de 203,8 mii USD).

Nucile decojite în perioada de referință au fost exportate în peste 25 de țări. Volumul total de export a alcătuit circa 9,7 mii tone însumând 54,6 mln USD. Comparativ cu anul 2008 cifra de export pentru nucile decojite a fost în creștere cu 31,8%. Cele mai mari țări de export au fost Franța (3705 tone, în valoare de 27,6 mln USD),Grecia (1349 tone, în valoare de 7,5 mln USD, Irak (1013 tone, în valoare de 3,1 mln USD), Siria (780 tone, în valoare de 2,4 mln USD), Germania (566 tone, în valoare de 3,5 mln USD), Turcia (465 tone, în valoare de 1,4 mln USD). Cele mai mari volume de export se înregistrează în primele și ultimele luni ale anului

Prețul mediu de export pentru nucile decojite a alcătuit 5611 USD/t mai mare cu 2,4 % comparativ cu prețul din 2008.

Moldova importă nuci din mai multe țări ale lumii în deosebi nucile în coajă, țara de bază fiind Franța. Nuci în coajă au mai fost

importate din Ucraina, Georgia, Irak. Volumul total de import s-a cifrat cu 4 mln USD, rămânând aproape la același nivel ca și în anul precedent. Prețul mediu de import la nucile în coajă a fost de 1630,7 USD/t, mai mare cu 31,7 % decât în anul 2008.

Volumul total de import la nucile decojite a înregistrat 441 tone în valoare 1,7 mln USD. Nuci decojite au fost importate din Ucraina (279,6 tone), Turcia (36,3 tone), Grecia (36 tone), Germania (24 tone) Austria (5 tone) și din alte țări în cantități mai mici. Comparativ cu anul 2008 se înregistrează o micșorare a exportului aproape de două ori.

Balanța comercială pentru nuci a fost ascendentă și a înregistrat un sold pozitiv în valoare de 50,1 milioane USD, fiind în creștere față de 2008 cu 27,6%.

Varză

Exportul de varză al Moldovei din anul 2009 a descrescut de aproape 4 ori comparativ cu anul 2008 înregistrând un volum de 360 tone, în valoare totală de 94 mii USD. Prețul mediu de export a fost 260 USD/t, fiind mai mare cu 13% comparativ cu prețul din 2008.

Moldova importă varză ani la rând în cantități mari, cifra de import întrecând de câteva ori pe cea de export. În anul 2009 volumul importului de varză s-a cifrat cu 2184 tone, iar valoarea totală de 552 mii USD.

Comparativ cu anul precedent volumul de import s-a micșorat de 2 ori, dat fiind faptul, că în Moldova în anul 2009 suprafețele în sămânțate cu varză au fost pe măsura cererii și producătorii autohtoni au deținut cantități mari de acest produs.

Cele mai importante țări de import au fost Polonia (1518 tone, în valoare de 270 mii USD), Macedonia (258,7 tone, în valoare de 62 mii USD), România (163,5 tone, în valoare de 45 mii USD). Alte țări de import au fost Turcia (92 tone), Olanda (71 tone), Ucraina (35 tone), precum și Belarusi, Italia Siria. Țara lider a fost Polonia, care a livrat Moldovei circa 70% din volumul total de import al verzei.

Prețul mediu de import din anul 2009 a alcătuit 252,7 USD/t. Din Polonia varza a fost importată la prețul mediu de 177,6 USD/t.

Balanța comercială în perioada de referință a fost descendentă, înregistrând un sold negativ în valoare de 424 mii USD.

Vinete și ardei dulci

Comerțul exterior al Moldovei de vinete și ardei dulci este neînsemnat. Din cauza producției curente/sistemelor de recoltare, unica opțiune (în prezent) pentru exportatorii din Moldova este exportul vinetelor în sezonul de vară-toamnă.

La moment nu există exporturi semnificative de vinete și ardei moldovenești pe piața externă, deoarece exportatorii oferă produse de calitate proastă, ambalaj necorespunzător și condiții dezavantajoase de transportare. Puținii exportatori moldoveni vând aceste produse fără ambalaj, angro, sau în saci mari simpli. Nu se acordă atenția necesară la prezentarea produsului, aspectul exterior, mărime, soi, standarde și reglementări. Calitatea proastă determină poziționarea acestor produse pe segmentul prețului inferior.

Pentru a ajunge pe piața externă cu vinete și ardei exportatorii trebuie să-și creeze avantaje competitive, cum ar fi îmbunătățirea considerabilă a calității produsului și ambalajului, în scopul satisfacerii cerințelor importatorilor cel puțin din țările tradiționale de export cum ar fi România, Ucraina, Rusia.

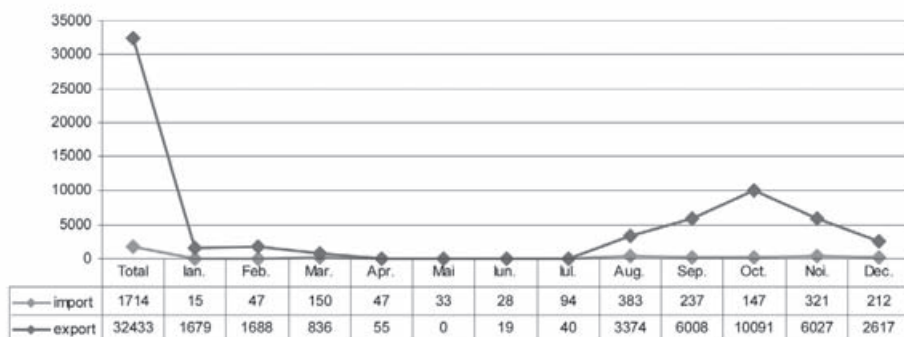
Pentru ardei dulci, țările de export au fost Rusia (122 tone) și Belarusi (4 tone). Valoarea totală a exportului a constituit 145 mii USD. Unica țară de export pentru vinete a fost Belarusi (0,5 tone). În general, Belarusi este o piață de perspectivă pentru produsele moldovenești, datorită reglementărilor comerciale specifice dintre țările membre CSI (regim de comerț liber).

Importul de vinete și ardei se face preponderent în perioada extra sezon. În perioada de referință a fost importat un volum total de 1,1 mii tone ardei dulci, în valoare de 1,4 milioane USD și 157 tone de vinete, în valoare totală de 160 mii USD. Cele mai mari țări de import pentru vinete au fost Turcia (120 tone, în valoare de 111 mii USD) și Siria (15 tone, în valoare de 12 mii USD).

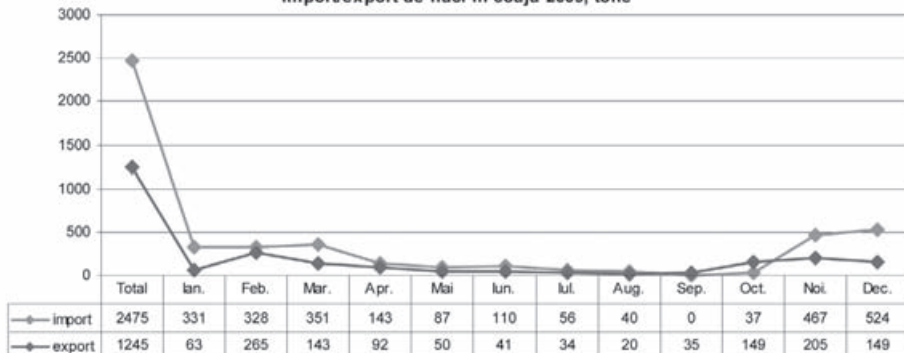
Țările de import pentru ardeii dulci au fost Turcia (451 tone, în valoare de 523 mii USD), Olanda (343 tone în valoare de 544 mii USD) și Ucraina (174 tone, în valoare de 60 mii USD). Alte țări de import au fost România, Spania, Polonia, Italia, Macedonia, Siria. Comparativ cu 2008 importurile de ardei au crescut cu 64%.

Balanța comercială pentru ardei și vinete înregistrează un sold negativ în valoare de 1186 mii USD și respectiv 159 mii USD.

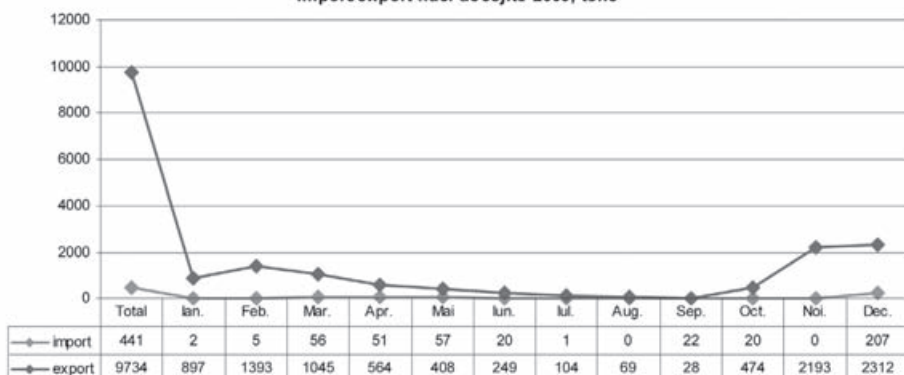
Import/export de struguri 2009, tone

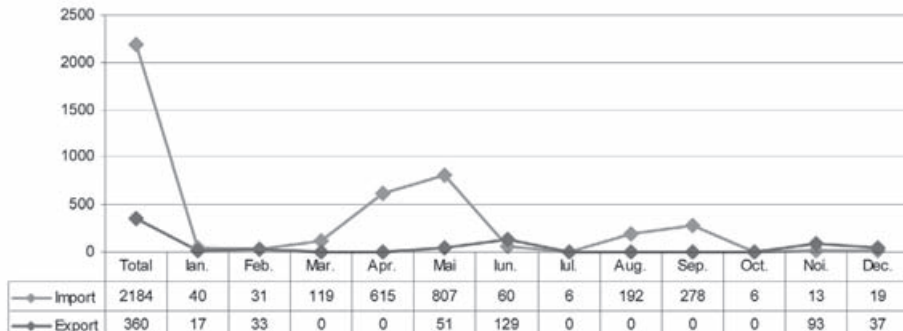
Import/export de nuci în coajă 2009, tone

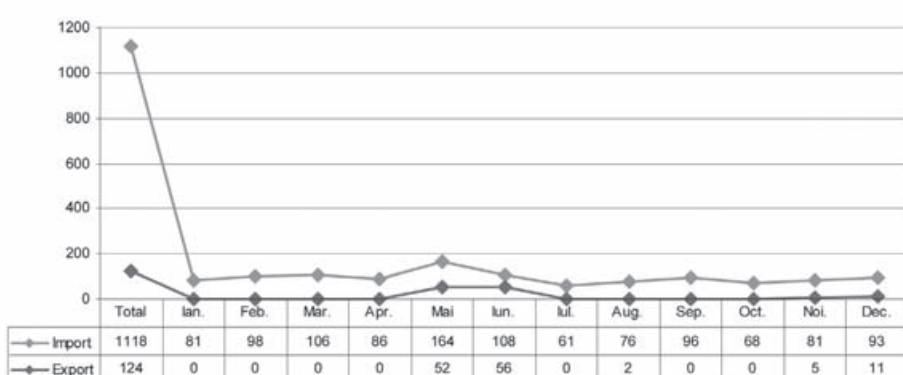
Import/export nuci decojite 2009, tone

Import/export de varză în 2009, tone

Import/export de ardei în 2009, tone

UniAgroProtect consideră că noul regulament de subvenționare discriminează producătorii mari

UNIUNEA REPUBLICANĂ a Asociațiilor Producătorilor Agricoli „UniAgroProtect” dezaprobă Regulamentul privind modul de distribuire a mijloacelor Fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, publicat la 12 martie în „Monitorul Oficial”.

La adunarea generală a uniunii, desfășurată pe 12 martie, vicepreședintele acesteia, Alexandru Slusari, a declarat că „UniAgroProtect” va continua să promoveze Regulamentul de alternativă privind subvenționarea producătorilor agricoli, elaborate de Uniune, inclusiv prin acțiuni de protest.

Potrivit lui, procedura de concurs, prevăzută de regulament, e confundată cu cea de oferire a granturilor sau de obținere a creditelor, iar prezentarea planului de afaceri după criterii de evaluare aprobate prin ordinul ministrului va contribui la aceea că, în procesul de acordare a subvențiilor, „decisiv va fi factorul subiectiv”. Slusari s-a arătat nemulțumit și de limitarea sumelor de sprijin de care poate beneficia un agricultor doar o singură dată.

ALEXANDRU SLUSARI (în stânga) președintele ales al Uniunii Republicane a Asociațiilor Producătorilor Agricoli „UniAgroProtect”

Conducerea Ministerului Agriculturii declară constant că, în ultimii trei ani, aproape toate subvențiile au fost asimilate de întreprinderile mari. Dar noi nu cunoaștem niciun caz când fermierul mic a primit un refuz din cauza lipsei de bani sau din cauza dimensiunilor mici ale terenurilor prelucrate. Iar acum, prin plafonarea sumelor de subvenționare pentru un singur beneficiar, producătorii agricoli mari și mijlocii sunt discriminați”

În opinia lui, faptul că va fi limitată susținerea investitorilor reali nu va duce în mod automat la prosperarea celor care încă nu au resurse pentru sporirea competitivității proprii. „Regulamentul nu propune măsuri specifice de susținere a fermierilor mici. Acesta doar îi obstrucționează pe cei mari, care corespund criteriilor de performanță”, și-a argumentat Slusari poziția. Ar fi cazul să fie elaborat un program de susținere a fermierilor mici, al cărui scop să fie sporirea competitivității acestora. Nu trebuie să ne lăsăm divizați pe criterii superficiale, pentru că noi toți producătorii avem același obiectiv – să sporim competitivitatea agriculturii moldovenești”, a subliniat Slusari.

Potrivit lui, la 1 ianuarie 2010 erau înregistrați 1596 de producători agricoli care aveau în gestiune, în total 750 mii de hectare. Acești producători mari au creat peste 83 mii de

VLAD GAMUREAC, producător agricol din Colicăuți, raionul Briceni.

Se creează impresia că actuala conducere a Ministerului Agriculturii se concentrează numai pe fermieri mici, pe care îi consideră mai performanți și mai eficienți. Și îi discriminează pe cei mari. Este o greșeală, pentru că noi știm cum lucrează fermierii care au 2-3 hectare – din acest teren își întrețin familia, iar cu prima ocazie își iau mașină”. Membru UniAgroProtect și-a exprimat convingerea că „cele aproximativ 2000 de întreprinderi mari din republică întotdeauna vor domina asupra fermierilor mici, chiar dacă cei din urmă sunt sute de mii”.

locuri de muncă, și au produs în 2009 producție în valoare de peste 2 mld de lei. Gospodăriile mari prelucrează terenuri agricole în mare parte arendate, adică sunt constituite de un număr impunător de cotași – 700 – 800 mii de persoane.

Vasile Mirzenco, președintele Federației Naționale a Fermierilor din Moldova, a replicat că „nu toți producătorii mari sunt și performanți, dimpotrivă, unii dintre aceștia lucrează ani la rând în pierdere”.

MIHAI DIACONU, producător agricol din Mănoilești, Ungheni

Am optat pentru schimbare și am așteptat schimbare din partea Ministerului Agriculturii. Ceea ce am obținut, însă este o birocratizare suplimentară a procesului de subvenționare. Prin aplicarea prevederilor noului regulament de subvenționare se creează artificial o confruntare între producătorii mici și cei mari. În plus, limitările incluse în regulament, inclusiv plafonul de subvenții, va determina diminuarea investițiilor în agricultură.

În 2009 Produsul Intern Brut s-a redus cu 6,5%

ÎN ANUL 2009 PIB al Moldovei a constituit 60,043 mld lei (\$4,8 mld) la prețurile curente de piață și s-a redus cu 6,5% (în termeni reali) comparativ cu anul 2008.

Surse din cadrul Biroului Național de Statistică au relatat pentru INFOTAG că valoarea adăugată brută total pe economie s-a redus cu 6,4% față de anul 2008, influențând negativ (cu -5,3%) indicele de volum al produsului intern brut.

Valoarea adăugată brută din sectorul de bunuri a marcat o scădere de 16,1% în raport cu anul 2008, condiționată de reducerea semnificativă a valorii adăugate brute din industrie (-19,4%), urmată de diminuarea valorii adăugate brute din agricultură, economia vânatului, silvicultură și pescuit (-10,9%).

Valoarea adăugată brută din sectorul serviciilor a înregistrat o diminuare de 3,6%. Reduceri semnificative au fost marcate pentru volumul de activitate din sectorul construcțiilor (-27,6%), urmat de volumul de activitate din sectoarele transporturilor și comunicațiilor (-7%)

Contribuția valorii adăugate brute produsă în sectorul serviciilor la formarea PIB s-a majorat cu 2,5 puncte procentuale, pe când contribuția la creșterea reală a PIB s-a diminuat de la 2% în anul 2008 la 2,2% în anul 2009.

Volumul impozitelor pe produse și import colectate la bugetul public național a înregistrat o scădere de 8,6%, influențând negativ (-1,6%) indicele de volum al PIB.

Cererea internă (consumul final și formarea brută de

capital) a scăzut cu 14% comparativ cu anul 2008, în principal pe seama reducerii cu 31,3% a formării brute de capital fix. Consumul final a fost în descreștere cu 6%. Scăderea a fost condiționată de constrângerea consumului final al gospodăriilor populației - cu 7,9%.

Exporturile și importurile de bunuri și servicii s-au diminuat cu 7,8% și, respectiv, 19,3% față de anul precedent.

După cum a informat anterior INFOTAG, Guvernul a prognozat pentru anul 2009 o reducere a PIB-ului Moldovei cu 8%, FMI - cu 9%, BERD - cu 6,7%, după ce PIB-ul a crescut în 2008 cu 7,2%. Pentru anul 2010 Guvernul și FMI prognozează o creștere a PIB de 1,5%. Prognozele BERD sunt mai optimiste - 4%.

Până la finele anului 2010 vor fi introduse noi timbre de acciz

PÂNĂ LA finele anului 2010 în R. Moldova vor fi introduse noi timbre de acciz, care vor permite o mai bună monitorizare a procesului de circulație și comercializare a băuturilor alcoolice.

Anunțul a fost făcut în cadrul întâlnirii reprezentanților organelor de stat abilitate cu funcții de supraveghere și control cu agenții economici care activează în sfera producerii, importului și comercializării băuturilor alcoolice tari, transmite agenția Infomarket.

În cadrul întâlnirii, șeful IFPS Nicolae Platon a specificat că, prin comercializarea băuturilor alcoolice cu eschivarea de la plata impozitelor este prejudiciat nu numai bugetul, dar mai este favorizată și concurența neloială, fapt ce aduce în pragul falimentului alți contribuabili, care activează în cadru legal.

Nicolae Platon a făcut publice datele privind pierderile înregistrate de buget datorită recurgerii la diverse scheme de evaziune fiscală. Astfel, în anul 2008, de către agenții economici supuși analizei, din suma totală de livrări de peste 470 mln lei, la buget au fost achitați aproape 8 mln lei, pentru onorarea obligațiilor fiscale privind TVA, ceea ce reprezintă doar 1,69%.

Iar în anul 2009, din suma totală a livrărilor de aproape 354 mln lei la capitolul taxa pe valoare adăugată, la buget s-au achitat 18,5 mln lei, ceea ce reprezintă numai 5,23%.

Regiunea ta. Ziarul tău. Agromediainform.

POȘTA MOLDOVEI		Prețuri de abonare (lei)			
PM 21948	12 luni*	9 luni	6 luni	3 luni	1 lună
	121 lei	99 lei	66 lei	33 lei	11 lei

* august - vacanță

Abonamente la ziarul Agromediainform pot fi perfectate în toate oficiile poștale sau la adresa redacției, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 123 „V”

WWW.AGRAVISTA.MD
te informează la timp, oferindu-ți cele mai bune argumente în orice negociere!

Mulți producători s-au convins că este mult mai greu să vinzi produsul la un preț convenabil, decât să produci. Realitățile actuale confirmă că informația veridică, operativă, completă poate contribui la luarea unor decizii corecte și reprezintă, deseori, un factor important în asigurarea succesului unei afaceri.

Cum să facem alegerea corectă?!

Noi vă propunem:

1 Abonamente AgraVista on-line

www.agravista.md este unicul portal informațional din Moldova ce oferă informație operativă și analitică specializată pentru toți operatorii pieței de fructe, legume și cereale și permite informare rapidă a tuturor abonaților portalului.

înregistrați-vă pe www.agravista.md, selectați unul din Abonamentele A, B, C! – și la ora 8 dimineața primiți direct pe e-mail ultimele prețuri pentru fructe, legume și cereale, știri recente din domeniul economic, politica agrară, legislație, studii de piață, tehnologii, idei de afaceri, cereri și oferte de produse agricole.

abonații portalului au posibilitatea să-și găsească parteneri comerciali, realizând contracte de lungă durată, să acceseze ofertele comerciale din Moldova, CSI, Europa, cât și să-și plaseze ofertele comerciale proprii.

cu ajutorul nostru sunt efectuate peste 500 tranzacții anual, zilnic portalul este accesat de peste 500 utilizatori.

2 Publicitate AgraVista buletin

plasarea în buletinul AgraVista a unui articol promoțional despre companie/produsele sale, ofertelor companiei sau a publicității.

3 Publicitate banner

promovarea companiilor și produselor/serviciilor promovarea companiilor și produselor/serviciilor acestora prin plasarea bannerelor promoționale pe site-ul www.agravista.md.

Abonamente AgraVista

Abonamentul A	- Prețuri săptămânale angro fructe, legume [Moldova, Rusia, Polonia] - Prețuri producători pentru fructe, legume și cereale - Prețuri mondiale cereale - Monitorizare lunară a legumelor și fructelor - Studii lunare pe produse - Analize statistice trimestriale export-import (legume, fructe, cereale) - Analize anuale ale sectorului cerealiilor - Idei de afaceri - Știri zilnice - Cea mai recentă apariție a ziarului Agromediainform în format electronic - Livrarea buletinului lunar AgraVista prin poștă (pe adresa juridică sau la domiciliu) sau în format electronic cu informația cuprinsă în abonamentele A și B	1 lună – 20 3 luni – 60 6 luni – 96 12 luni – 144
	- Plasarea cererilor și ofertelor proprii pe www.agravista.md - Valabilitate a ofertelor timp de 12 luni - Promovarea ofertelor în ziarul Agromediainform - Promovarea ofertelor pentru export. Traducerea cererilor și ofertelor în limbile engleză și rusă și plasarea lor pe site-uri străine - Cele mai recente oferte comerciale - Știri zilnice - Cea mai recentă apariție a ziarului Agromediainform în format electronic - Plasarea unui articol promoțional despre companie și produsele sale – 1/lună	1 lună – 15 3 luni – 45 6 luni – 72 12 luni – 99
	- Abonamentul C cuprinde accesul la informațiile și serviciile incluse în Abonamentele A și B - Livrarea buletinului lunar AgraVista în format electronic cu informația cuprinsă în abonamentele A și B	1 lună – 28 3 luni – 84 6 luni – 135 12 luni – 195

■ Prețurile sunt indicate în dolari SUA.

■ Acces gratuit pe site: Știri zilnice, Oferte comerciale, Baze de date ale companiilor, Tehnologii, Istori de succes, Expoziții și conferințe, Adrese utile

Publicitate AgraVista buletin

	1 pagină 210x297 mm	1/2 pagină 210x148,5 mm	1/4 pagină 105x148,5 mm
Articol promoțional	2 pagină	30	25
	3 pagină	25	20
	4 pagină	20	15
Publicitate	color	30	20
	alb-negru	20	15

■ Prețurile sunt indicate în dolari SUA. ■ Prețurile sunt indicate pentru o apariție în buletin.

	3 luni	6 luni	12 luni
Plasarea ofertelor (listelor de prețuri)	15	25	50

■ Prețurile sunt indicate în dolari SUA.

Publicitate banner
www.agravista.md

Pagini	Apariții		
	25%	50%	100%
Pagina de start, dimensiunea, pixeli: 120x60	20	30	50
Pagini interioare, dimensiunea, pixeli: 120x60	10	20	35

- Prețurile, incluz TVA și sunt specificate pentru plasarea bannerului pe o perioadă de o lună.
- Periodicitatea apariției bannerelor e indicată în procente de la numărul total de rulări. Astfel, 25% din rulări înseamnă că bannerul va fi afișat la fiecare a patra accesare a paginii.
- Publicitatea pe paginile interioare sunt rezervate în categoriile: Companii și Produse.
- Macheta (bannerul) pentru reclama va aparține sau poate fi realizată de către noi, la indicațiile Dumneavoastră.

Pentru detalii privind contractarea abonamentelor AgraVista on-line, a buletinului AgraVista sau publicității pe site-ul nostru, vă rugăm să ne contactați la: +373 (22) 23 56 96 sau tvasilita@agroinform.md

AGROinform

Publicație Periodică a Federației Naționale a Agricultorilor din Moldova "AGROinform"

Publicație Periodică a Federației Naționale a Agricultorilor din Moldova "AGROinform"

Redactor-șef: Alexandru GISCĂ
Maketare: Gaby LUCHIȚA

ADRESA REDACȚIEI: MD-2004, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 123 V.

Tel.: 23-56-98
e-mail: publicitate@agroinform.md
www.agroinform.md, www.agravista.md

Comanda nr. 476
Tiparul executat PRAG-3

*OFERTE

Produs	Cantitate	Companie
Cartofi	500 tone	Veaceslav Stejar Chişinău, Tel.: 079300230, stejar_v@yahoo.com
Ceară de albine	50 kg	Curcenco Dumitru Cantemir, s. Chioselia, Tel.: (273) 54461
Ciuperci proaspete Champignon	nelimitat	HISTRIOS SRL Orhei, s.Peresecina, Tel.: (235) 47534, 069996565
Făină de grâu	3 tone	Enachi Mihai Nisporeni, s.Bacseni, Tel.: (264) 64059
Floarea-soarelui	3 tone	Robu Vasile Nisporeni, Tel.: (264) 22144, 069083695
Freză de 3 metri	1 unitate	Robu Vasile Nisporeni, Tel.: (264) 22144, 069083695
Grâu	nelimitat	Macovei Mircea Edineţ, s. Corbul, Tel.: 068050540
Grâu alimentar	400 tona	Beiu Filip Orhei, s.Susleni, Tel.: (235) 46346, 46968, 079546392, Fax: (235) 24955, 27768
Grâu alimentar	100 tone	Ciobalaccia Cantemir, s Ciobalaccia, Tel.: (273) 70218
Grâu furajer	100 tone	Holmis-agro Râşcani, Horodişte, Tel.: (256) 24584
Grâu alimentar	50 tone	Țurcanu Vasile Drochia, s. Antoneuca, Tel.: (252) 27032, 078012222
Grâu alimentar	35 tone	Stihari Ion Cantemir, s.Tamalia, Tel.: (273) 22853
Grâu alimentar	26 tone	Strungaru Raisa Ungheni, s. Buşila, Tel.: (236) 75300
Grâu alimentar	20 tone	Oprea Vlad Edineţ, s. Alexândreni, Tel.: 069381655
Material săditor certificat	nelimitat	Pepiniera Pomicolă Voineşti Hânceşti, com. Voinescu, Tel.: 069358996
Mazăre	20 tone	Vindex Agro Orhei, s.Mălăieşti, Tel.: (235) 51648, 079535158, Fax: (235) 51648
Mere în stare proas-pătă	10 tone	Holmis-agro Râşcani, Horodişte, Tel.: (256) 24584
Miere de albine	nelimitat	Pantea Gheorghe Făleşti, s.Călineşti, Tel.: (259) 61327
Porumb	10 tone	Oprea Vlad Edineţ, s. Alexândreni, Tel.: 069381655
Porumb pentru crupe	8 tone	Ciumac Ion Drochia, s. Palan-ca, Tel.: (252) 24193, 27032
Porumb	5 tone	Macovei Mircea Edineţ, s. Corbul, Tel.: 068050540
Pomi altoiţi de piersic	nelimitat	Rusu Mihail Căuşeni, s. Ursoa-ia, Tel.: (243) 42210, 23763
Pomi altoiţi de piersic	nelimitat	Rusu Igor Căuşeni, s. Ursoaia, Tel.: (243) 42210, 060062695
Pomi altoiţi de piersic	nelimitat	Tocan Oleg Căuşeni, s.Zaim, Tel.: (243) 72540, 079682720
Pomi altoiţi de piersic	nelimitat	Vîrlan Gheorghe Căuşeni, s. Zaim, Tel.: (243) 72142
Puieti de piersic-portaltoi Migdal	7 000 bucăţi	”Gelnacr-Agro”SRL Hânceşti, s.Voinescu, Tel.: (269) 45242, 068533773
Pomi altoiţi de migdal	nelimitat	Vîrlan Gheorghe Căuşeni, s. Zaim, Tel.: (243) 72142
Pomi altoiţi de migdal	nelimitat	Tocan Oleg Căuşeni, s.Zaim, Tel.: (243) 72540, 079682720
Pomi altoiţi de prun	nelimitat	Vîrlan Gheorghe Căuşeni, s. Zaim, Tel.: (243) 72142
Pomi altoiţi de prun	nelimitat	Tocan Oleg Căuşeni, s.Zaim, Tel.: (243) 72540, 079682720
Puieti de prun	40 000 bucăţi	Cucu Timofei Ungheni, s.Cetăreni, Tel.: (236) 41382, 079171730
Puieti de prun	7000 bucăţi	”Gelnacr-Agro”SRL Hânceşti, s.Voinescu, Tel.: (269) 45242, 068533773
Puieti de prun	4 000 bucăţi	Socoliuc Mihail Râşcani, s.Varatic, Tel.: (256) 24584, 067193924
Puieti de măr	70 000 bucăţi	”Gelnacr-Agro”SRL Hânceşti, s.Voinescu, Tel.: (269) 45242, 068533773

Produs	Cantitate	Companie
Puieti de măr	40 000 bucăţi	Cucu Timofei Ungheni, s.Cetăreni, Tel.: (236) 41382, 079171730
Puieti de măr	14 000 bucăţi	Socoliuc Mihail Râşcani, s.Văratıc, Tel.: (256) 24584, 067193924
Puieti de păr	3 000 bucăţi	”Gelnacr-Agro”SRL Hânceşti, s.Voinescu, Tel.: (269) 45242, 068533773
Pui broiler vârsta de o lună	10 000 unitate	Avicola Sărătenii Vechi Telenesti, s. Sărătenii Vechi, Tel.: (258) 73500, 069105538
Soia	15 tone	Oprea Vlad Edineţ, s. Alexândreni, Tel.: 069381655
Soia	10 tone	Macovei Mircea Edineţ, s. Corbul, Tel.: 068050540
Soia	3 tone	Drovicov Veaceslav Drochia, s.Baroncea, Tel.: (252) 33 373, 2 7032
Orz	200 tone	Ciobalaccia Cantemir, s Cioba-laccia, Tel.: (273) 70218
Orz	30 tone	Beiu Filip Orhei, s.Susleni, Tel.: (235) 46346, 46968, 079546392, Fax: (235) 24955, 27768
Orz	10 tone	Oprea Vlad Edineţ, s. Alexândreni, Tel.: 069381655
Orz	10 tone	Macovei Mircea Edineţ, s. Corbul, Tel.: 068050540
Ouă de prepeliţă	8 000 bucăţi	Bernic Pavel Ungheni, s. Petreşti, Tel.: (236) 25624, 067180989
Ovăz	10 tone	Stihari Ion Cantemir, s.Tamalia, Tel.: (273) 22853
Ovăz	2 tone	Trofion Agro Teleneşti, s. Chişteţniţa, Tel.: (258) 78230, 78289, 069089481
Seminţe de porumb M-457	nelimitat	GT „Uritu V.” Orhei, s.Peresecina, Tel.: (235) 47363, 47267, 069346320, Fax: (235) 47267
Seminţe de porumb M-457	57 tone	GT „Buzu Varvara” Orhei, s.Peresecina, Tel.: (235) 47048, 47534, 078048067
Seminţe de porumb	50 tone	HISTRIOS SRL Orhei, s.Peresecina, Tel.: (235) 47 534, 069996565
Seminţe de porumb M-450	10 tone	Vindex Agro Orhei, s.Mălăieşti, Tel.: (235) 51648, 079535158, Fax: (235) 51648
Seminţe de porumb M-450, M-291	2 tone	Țurcanu Vasile Drochia, s. Antoneuca, Tel.: (252) 27032, 078012222
Seminţe de porumb	450 kg	Moraru Nicolae Drochia, s.Chetrosro, Tel.: (252) 54289, 27032, 079583428
Seminţe de cereale	10 tone	Robu Vasile Nisporeni, Tel.: (264) 22144, 069083695
Seminţe de soia	7 tone	Vindex Agro Orhei, s.Mălăieşti, Tel.: (235) 51648, 079535158, Fax: (235) 51648
Seminţe de mazăre	5 tone	Vindex Agro Orhei, s.Mălăieşti, Tel.: (235) 51648, 079535158, Fax: (235) 51648
Seminţe de lucernă	5 tone	Vindex Agro Orhei, s.Mălăieşti, Tel.: (235) 51648, 079535158, Fax: (235) 51648
Seminţe de lucernă	1 tonă	Bunici Sergiu Orhei, s. Mălăieşti, Tel.: (235) 27768, 069044611
Seminţe de lucernă	1 tonă	Holmis-agro Râşcani, Horodişte, Tel.: (256) 24584
Seminţe de morcov	2 tone	Gavriliţă Ion Drochia, Tel.: (252) 44423, 079713521
Seminţe de sfeclă roşie	1 tonă	Gavriliţă Ion Drochia, Tel.: (252) 44423, 079713521
Seminţe de pă-trunjel	200 kg	Vladei Ion Ungheni, s.Chirileni, Tel.: (236) 23923, 75341, 079207222
Seminţe de ardei iute	3 kg	Vladei Ion Ungheni, s.Chirileni, Tel.: (236) 23923, 75341, 079207222

Produs	Cantitate	Companie
Teren plantat cu pădure	0.6 ha	Moruz Mihai Orhei, s. Păhărniceeni, Tel.: (235) 27107, 079994043
Livadă de mere şi prune	12 ha	Moruz Mihai Orhei, s. Păhărniceeni, Tel.: (235) 27107, 079994043
Teren arabil	7 ha	Moruz Mihai Orhei, s. Păhărniceeni, Tel.: (235) 27107, 079994043
Ulei de floarea-soa-relui	1 tonă	Prodaniuc Feodora Glodeni, s.Petrunea, Tel.: (249) 26724, 069306380
Ulei de floarea-soarelui	0,7 tone	Drovicov Veaceslav Drochia, s.Baroncea, Tel.: (252) 33373, 27032

*CERERI

Cartofi	5 tone	OrhProd Orhei, Tel.: (235) 22831, 24596, 068882270
Faina de grâu	1 tona	Sovan-Luc Orhei, Tel.: (235) 28878, 069013244
Grâu	100 tone	SRL Termoclima Glodeni, s. Cajba, Tel.: (249) 92773, 0693 61613
Seminţe de mazăre	2,1 tone	Țurcanu Vasile Drochia, s. Antoneuca, Tel.: (252) 27032, 078012222
Seminţe de orz de primăvară	2 tone	Agro - Orhei Orhei, s.Pelivan, Tel.: (235) 68223, 079686805
Seminţe de soia	2 tone	Agro-Orhei Orhei, s.Pelivan, Tel.: (235) 68223, 079686805
Seminţe de lucernă	1 tonă	Bunici Sergiu Orhei, s. Mălăieşti, Tel.: (235) 27768, 069044611
Seminţe de floarea-soarelui	800 kg	Agro - Orhei Orhei, s.Pelivan, Tel.: (235) 68223, 079686805
Seminţe de trifoi	300 kg	Agro - Orhei Orhei, s.Pelivan, Tel.: (235) 68223, 079686805
Seminţe de lucernă	300 kg	Agro - Orhei Orhei, s.Pelivan, Tel.: (235) 68223, 079686805
Seminţe de trifoi	200 kg	Bunici Sergiu Orhei, s. Mălăieşti, Tel.: (235) 27768, 069044611
Seminţe de floarea-soarelui	100 kg	Iorga Ion Cantemir, s.Vadul lui Isac, Tel.: (293) 75399
Seminţe de ridiche	6 kg	Iorga Valentina Cantemir, s.Vadul lui Isac, Tel.: (293) 75399
Seminţe de ardei	2 kg	Iorga Ion Cantemir, s.Vadul lui Isac, Tel.: (293) 75399
Ouă de găină, gîscă, raţă pentru incubajie	nelimitat	Pрут COMAGRO Cantemir, s. Vadul lui Isac, Tel.: (273) 75340
Ouă de găină pentru incubajie	5 000 bucăţi	Sacali Valerii Cantemir, s. Baimaclia, Tel.: (273) 43357
Miceliu	nelimitat	Guzun Ştefan Orhei, s.Peresecina, Tel.: (235) 47301, 47267, 079535275, Fax: (235) 47267
Morcov	500 kg	Sovan-Luc Orhei, Tel.: (235) 28878, 069013244
Sfeclă roşie	200 kg	Sovan-Luc Orhei, Tel.: (235) 28878, 069013244
Răsad de tomate şi ardei dulci	1 000 fire	Arteni Vasile Nisporeni, Tel.: (264) 22814
Răsad de tomate şi ardei dulci	1 000 fire	Postolachi Vasile Nisporeni, Tel.: (264) 22163
Răsad de tomate şi ardei dulci	1 000 fire	Chira Ion Nisporeni, Tel.: (264) 23857
Țelină	100 kg	Sovan-Luc Orhei, Tel.: (235) 28878, 069013244
Varză	100 tone	Veaceslav Stejar Chişinău, Tel.: 079300230, Email: stejar_v@yahoo.com
Varză	5 tone	OrhProd Orhei, Tel.: (235) 22831, 24596, 068882270
Varză conopidă	100 kg	Sovan-Luc Orhei, Tel.: (235) 28878, 069013244

*PREȚ NEGOCIABIL

Mai multe oferte și cereri găsiți pe

www.agravista.md